Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1928 ЙИЛ 11 ДЕКАБРДАН ЧИҚА БОШЛАГАН ● № 42 (8532). ● 26 февраль, 1985 йил ● СЕШАНБА ● Баҳоси 3 тийин.

ЖОНАЖОН ВАТАН БЎЙЛАБ

● МОСКВАДАГИ И. А. Лихачев номли автомобиль заводи коллективи КПСС XXVII съездини муносиб кутиб олиш юзасидан зиммасига қабул қилган социалистик мажбуриятда йиллик планни муддатидан илгари бажариш, янги дизель двигателли тежамли юк автомобиллари ишлаб чиқаришни ўзлаштиришга аҳд қилган. Суратда: завод конвейерида «ЗИЛ-130» юк машиналари йиғиляпти.

В. Соболев фотоси.

◆

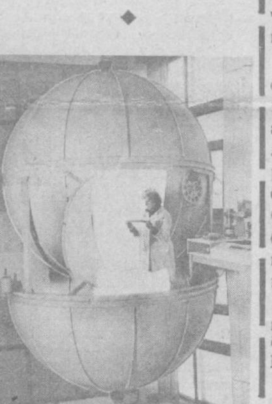

● ЛАТВИЯ ССР. «СССР 50 йиллиги» номидаги Рига электр лампа заводида хилма-хил ёритиш чироқлари ишлаб чиқарилади. Бу ерда тайёрланаётган маҳсулотнинг анчагина қисми социалистик ҳамдўстлик мамлакатларига юборилади. Суратда: корхона ходими Анна Лине янги чироқни махсус мосламада синаб кўриш вақтида.

В. Лисицин фотоси.

◆

● ССР ИТТИФОҚИ Большой театрининг солисти, Ленин мукофоти лауреати, СССР халқ артисти, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Ирина Архипова совет музика санъатининг таниқли намояндасидир. У Большой театр спектаклларида асосий ролларни ижро этади, совет ва чет эл музика конкурсларида қатнашади, айни пайтда актив жамоатчи ҳамдир. Суратда: И. Архипова.

А. Коньков ва В. Кузьмин фотоси.

ТАСС фотохроникаси.

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ ВА СССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИДА

КПСС Марказий Комитети билан СССР Министрлар Совети 1985 йилнинг 23 январида «1986—1990 йилларда ва 2000 йилгача бўлган даврда телефон алоқасининг моддий-техника базасини мустаҳкамлаш ҳамда аҳолига телефон алоқаси хизматини ривожлантириш тадбирлари тўғрисида» қарор қабул қилган эдилар. Бу қарор КПСС XXVI съезди қарорларига мувофиқ, 1986—2000 йилларда халқ истеъмол моллари ишлаб чиқариш ва маиший хизматни ривожлантириш борасида ишлаб чиқарилаётган комплекс программанинг таркибий қисмидир. Программада совет кишиларининг хилма-хил молларга ва кенг кўламдаги хизматнинг барча турларига, шу жумладан аҳолига телефон алоқаси соҳасидаги хизматга нисбатан ортиб бораётган талаб-эҳтиёжларни қондиришни сифат жиҳатдан янги босқичга кўтариш кўзда тутилади.

Қабул қилинган қарорда қайд этиб ўтилганидек, мамлакатда алоқа воситалари планли равишда ривожлантириб борилмоқда. Шу билан бирга, аҳолининг телефон алоқаси хизматига бўлган талаб-эҳтиёжлари ҳозирча тўлиқ қондирилаётгани йўқ.

Қарорда телефон алоқасининг моддий-техника базасини янада мустаҳкамлаш, аҳолига кўрсатиладиган телефон алоқаси хизматини ривожлантириш ҳамда сифатини ошириш мақсадида СССР Алоқа министрлиги билан иттифоқдош республикаларнинг Министрлар Советларига:

Аҳолининг телефон алоқаси хизматига бўлган эҳтиёжларини тўлиқроқ қондириш мақсадида мамлакатнинг шаҳар, қишлоқ ва шаҳарлараро алоқа тармоқларини ривожлантириш борасидаги тадбирларни ишлаб чиқиб, амалга ошириш;

1986—1990 йилларда шаҳарларда умумий ҳажми 10 миллион номерли автомат-телефон станциялар лойиҳаланиши, қурилиши ва ишга туширилишини, шаҳарлараро телефон алоқаси янада ривожлантирилишини, автомат-телефон станциялари учун зарур миқдорда бинолар қурилишини таъминлаш, 1991—2000 йилларда шу алоқа воситаларининг қувватларини ишга тушириш топшириқлари ҳам белгиланди;

Шаҳар, қишлоқ ва шаҳарлараро телефон алоқасини ривожлантириш топшириқларининг бажарилишини таъминлаш учун СССР Алоқа министрлиги билан иттифоқдош республикалар алоқа министрликларига қарашли қурилиш-монтаж ташкилотларининг моддий-техника базасини мустаҳкамлаш чораларини кўриш;

1986 йилдан бошлаб янгидан фойдаланишга топширилаётган телефонларнинг камида 75 процентини аҳоли хонадонларига ўрнатиш;

биринчи навбатда телефон алоқаси яхши ривожланмаган янги уй-жой қурилиши районларида ва аҳоли пунктларида, шунингдек корхоналар, муассасалар ва ташкилотларда аҳоли кечаю кундуз бемалол фойдалана оладиган шаҳар, қишлоқ ва шаҳарлараро автомат-телефонлар тармоғини кенгайтириш, бунда 1986—1990 йилларда шаҳарлараро автомат телефонлар сонини 2,5—3 баравар, 2000 йилга бориб эса 6—7 баравар кўпайтиришни назарда тутиш вазифаси топширилди.

1986—1990 йилларда барча медицина муассасалари, мактабларда, болалар боғча ва яслиларида, пионер лагерларида, қишлоқ жойлардаги савдо корхоналарида, аҳолига маиший ва маданий хизмат кўрсатиш корхоналарида телефон ўрнатиш мўлжалланмоқда.

Корхоналар, халқ хўжалиги муассасалари ва ташкилотларида 50 тадан кўпроқ телефон ўрнатилган тақдирда одатда министрликлар билан идораларга ажратиб бериладиган капитал маблағ ҳисобига идораларнинг ўз автомат телефон станциялари қурилиб, бундай станциялар белгиланган тартибда умумдавлат телефон тармоғига уланади.

Телефон алоқасини ривожлантириш борасида белгиланган программани бажариш учун КПСС Марказий Комитети билан СССР Министрлар Совети алоқа воситалари саноати министрлиги, электрон саноат министрлиги, радио саноати министрлиги ва электротехника саноати министрлиги зиммасига 1986—1990 йилларда шаҳар, қишлоқ ва шаҳарлараро автомат телефон станцияларининг ускуналари, радиореле линиялар, автомат телефонлар, узатиш системалари ҳамда зарур алоқа кабели ишлаб чиқаришни таъминлаш мажбуриятини юкладилар.

Қурилиш министрликларига 1986—1990 йилларда ва 2000 йилгача бўлган даврда СССР Алоқа министрлиги билан иттифоқдош республикаларнинг алоқа министрликлари учун телефон алоқасини ривожлантириш юзасидан ушбу қарорда кўзда тутилган ишларни бажариш учун зарур бўлган темир-бетон буюмлар тайёрланишини таъминлаб туриш топшириғи берилди.

СССР Госпланига беш йиллик ва йиллик планларнинг лойиҳаларида «Алоқа» тармоғи бўйича белгиланган топшириқларни бажариш учун давлат капитал маблағлари лимитларини кўзда тутиш, шунингдек мамлакат шаҳар, қишлоқ ва шаҳарлараро алоқа тармоқларини қуриш ҳамда уларни ишлатиш учун СССР Алоқа министрлиги билан иттифоқдош республикаларнинг Министрлар Советларига қурилиш машиналари, экскаваторлар, автокранлар, бульдозерлар, ағдарма машиналар ҳамда бошқа машина-механизм ва материаллар ажратиб бериш топширилди.

Иттифоқдош республикаларнинг Министрлар Советлари билан СССР Алоқа министрлигига 1986—2000 йилларда давлат капитал маблағлари лимитларидан ташқари банкларнинг кредитлари ҳисобига мазкур қарорда белгиланган телефон алоқаси объектларини қуришга, кенгайтириш ва реконструкция қилишга рухсат берилди.

Қуриб битказилган уй-жой-граждан объектларини телефонлаштириш ишларининг амалга оширилиши устидан контролликни кучайтириш мақсадида давлат қабул комиссияларининг составига СССР Алоқа министрлиги билан иттифоқдош республикалар алоқа министрликлари корхоналарининг вакилларини киритиш зарур деб топилди.

ВЛКСМ Марказий Комитетининг ҳар йили телефон алоқаси объектларини барпо этиш ишларига студентларнинг ихтисослаштирилган отрядларини юбориб туриш тўғрисидаги таклифи қабул қилинди.

Белгиланган тадбирлар 1986—1990 йилларда аҳолига телефон алоқаси хизматини шу беш йилликдагига нисбатан 1,6—1,7 баравар, 2000 йилга борганда эса беш бараваргача ўстиришни таъминлайди, бу эса аҳолининг телефон алоқаси хизматига бўлган эҳтиёжини тўлиқроқ қондириш ҳамда унинг самарадорлиги ва сифатини анча ошириш имконини беради.

СИНОВДАН ЎТКАЗДИЛАР

«Ленинизм» колхози меҳнаткашлари баҳорги экиш мавсумига техникани шай қилиб қўйиш борасида Янгийўл райони хўжаликлари орасида пешқадамликни қўлдан беришмаётир. Шу кунга қадар 11 та чигит экиш сеялкаси, 12 та ҳайдов трактори, 176 та сихмола, 4 та чизель, 5 та ОВХ аппаратлари сифатли ремонтдан чиқарилиб, старт чизиғига келтириб қўйилди.

Ремонт ишларининг тез ва соз муддатларда ўтказилишида тадбиркорлик билан иш юритиш муҳим роль ўйнайди. Хўжаликда шу мақсадда 2 та махсус бригада тузилди. Бу бригадаларга механиклардан С. Аҳмедов ва А. Рихсиевлар бошчилик қилишди. Ремонтдан чиқарилган техникаларни қабул қилиб олиш вазифаси эса колхоз бош инженери Тошпўлат Норматов бошчилигидаги кўрик комиссияси аъзоларига топширилди. Улар ҳар бир агрегатни қабул қилиб олишдан олдин ишлатиб, синовдан ўтказдилар. Ремонт ишлари сифатсиз бажарилган бўлса, қайта кўздан кечириш учун тавсия этдилар. Хўжаликда айни кунларда йиғим-терим техникаларини ремонт қилиш ишлари ҳам авжида. Р. Шофайзиев, Ғ. Исомов, Х. Миртурсунов, Т. Бўронов, Ж. Файзиев сингари механизаторлар кунлик топшириқларини аъло даражада бажариб, ҳамкасбларига ўрнак бўлишмоқда.

О. ҚОЗОҚБОЕВ.

ШАХСИЙ БЕШ ЙИЛЛИК БАЖАРИЛДИ

◆ Ўзбекистон қийин эрийдиган ва ўтга чидамли металлар комбинатининг пайвандчиси Ўринбой Авазов мажбуриятини бажарди. У иккинчи шахсий беш йиллик план ҳисобига маҳсулот топшириб бўлди. Пешқадам ишчи 31 декабргача яна икки йиллик топшириқни бажаришга қарор қилди.

Симкаш Арина Шек ҳам корхонада ана шундай муваффақиятга эришди. У ҳар куни планда кўзда тутилганидан икки баравар кўп вольфрам сим ишлаб чиқармоқда. Ҳар икки илғор ишчи нормативда белгиланганидан икки-уч баравар кўп машина-механизмларни бошқаришни ўрганиб, меҳнат унумдорлигини икки баравар оширди. Металлургардан яна 160 киши улардан ибрат олиб, хизмат зонасини кенгайтирди — улар сайлов кунини ўз шахсий беш йиллик планларини бажариб кутиб олдилар.

СУВ ЙЎЛЛАРИ РАВОН БЎЛАДИ

КОММУНИСТИК районидаги «Политотдел» колхозининг Э. Мирсолмонов бошлиқ бригадаси деҳқонлари бу йил ҳам илғорликни қўлдан бермаслик учун кўкламги экиш мавсумига пухта тайёргарлик кўрмоқдалар.

— Ўтган йили 55 гектар ерда деҳқончилик қилдик, — дейди бригадир, — ҳар гектаридан 36 центнер ўрнига 40 центнердан пахта топширдик.

Бригада деҳқонлари Буюк Ғалабанинг 40 йиллиги ва КПССнинг навбатдаги XXVII съезди шарафига зиммаларига янги мажбурият олдилар. Ҳар гектаридан 40 центнердан ҳосил етиштиришга аҳд қилдилар.

Юксак мажбуриятнинг муваффақиятли бажарилиши учун мустаҳкам замин яратилмоқда. Ерлар кузда шудгорлаб қўйилган. Бригадага тегишли техника воситалари барвақт ремонтдан чиқарилди. Айни кунларда далага ўғит чиқариш, ерни экишга тайёрлаш қизғин бораётир. Бригадада, айниқса, ариқ-зовурларни тартибга келтиришга катта аҳамият берилмоқда.

Л. МАНСУРОВ.

● Бўстонлиқ районидаги Фрунзе номли колхоз чорвадорлари қўзилатиш мавсумини муваффақиятли ўтказиш учун барча зарур тадбирларни амалга оширмоқдалар. Суратларда: (юқоридан пастга) моҳир чўпон Абдуманноп Мўминов. Бу йил у отаридаги совлиқлардан ўтган йилдагидан анча кўп қўзи олиш учун курашмоқда. Чўпон Карим Мирбобоев (чапдан) колхоз бош ветеринария врачи Жўлдибой Мауленов ўртоқлар бўғоз совлиқни кўздан кечиришмоқда. Қўйчилик фермасининг мудири (чапдан) Молдабек Оқмурзаев ва ветеринария ходими Серик Бектурганов ўртоқлар.

В. Портнов фотолари.

МАҚТАНГАННИНГ ФЕРМАСИГА БОР...

ЧИНОЗ РАЙОНИДАГИ «ПАРТИЯ XXIV СЪЕЗДИ» СОВХОЗИДА ЧОРВАЧИЛИКНИ РИВОЖЛАНТИРИШ ВА ҚИШЛОВНИ ЎТКАЗИШДА ЎТА МАСЪУЛИЯТСИЗЛИККА ЙЎЛ ҚЎЙИЛМОҚДА

ЧОРВА қишлови давом этмоқда. Бу масъулиятли мавсумни муваффақиятли якунлаш учун ҳамма ишлар қилиняптими? Яқинда область партия комитетининг бюро йиғилишларидан бирида чорвачиликни ривожлантириш, қишловни ўтказиш соҳасида ҳали кўп камчиликлар борлиги айтилиб, бу нуқсонларни тезроқ бартараф этиш юзасидан аниқ йўл-йўриқлар берилган эди. Хўш, районларда, хўжаликларда ана шу йўл-йўриқлар асосида қандай ишлар қилинмоқда? Биз бу саволга жавоб олиш мақсадида Чиноз районида бўлдик. Қишловни муваффақиятли ўтказиш, қорамоллар, айниқса, сигирлар маҳсулдорлигини пасайтириб юбормаслик учун районда анчагина ишлар қилинмоқда. Аввало бу ерда қолган ем-хашаклар ҳисоблаб чиқилиб, моллар бош сонига тақсим қилинди. Қўшимча тадбирлар белгиланди. Айни кунларда кўпгина хўжаликларда моллар аниқ рационлар асосида боқилмоқда, озуқалар тежаб-тергаб сарфланмоқда.

Айниқса, «Октябрь 40 йиллиги» колхози, «Чиноз» наслчилик совхоз-техникуми сингари илғор хўжаликларда қишлов ҳар томонлама муваффақиятли ўтаяпти. Қорамоллар маҳсулдорлиги ўтган йилга нисбатан кўтарилди. Масалан, биргина «Чиноз» наслчилик совхоз-техникумида 1985 йилда ўтган йилнинг шу даврига нисбатан давлатга 24 тонна кўп сут сотилди.

Лекин, районда чорвачилик маҳсулотлари етиштиришни кескин кўпайтириш учун ҳали фойдаланилмаётган резервлар кўп. Шулардан бири қолоқ хўжаликларни илғорлар сафига олиб чиқишдир. Бу ўринда биз «Москва», Киров номли колхозларни назарда тутмоқдамиз. Маълумотлар қиш даврида бу хўжаликларда гўшт, сут етиштириш анча камайиб кетганлигини кўрсатиб турибди.

Йирик хўжалик — «Партия XXIV съезди» совхозида аҳвол қандай? Биз хўжалик раҳбарлари, мутахассислари билан илгари ҳам бир неча бор суҳбатлашганмиз. Улар кўпинча чорвачиликдаги ишларимиз яхши, маҳсулдорлик ортмоқда, гўшт-сут кўпаяпти, деб кўкрак кериб гапиришарди. Халқимизда мақтанганнинг уйига бор, деган мақол бор. Қани, хўжаликнинг фермасидаги ишлари билан танишайликчи...

Чорвачилик комплекси замонавий услубда жуда яхши қурилган. Бу ерда молларни сақлаш, маҳсулдорлигини ошириш учун ҳамма имкониятлар бор. Афсуски, комплексда ишнинг ташкил этилиши кўнгилдагидек эмас. Фактларга мурожаат этайлик.

Совхозда 1985 йилда ўтган йилнинг шу даврига нисбатан сут соғиб олиш 57 тонна камайиб кетган. Ҳар бош соғин сигирга нисбатан эса 61 килограммдан кам сут олинди. Сутнинг ёғлилик даражаси эса пландаги 3,6 процент ўрнига 3,4—3,5 процентдан ошмаяпти. Нега бундай аҳвол юз берди?!

Очиғини айтиш керак. Бунинг сабаблари жуда кўп. Афтидан хўжалик раҳбарлари ҳисоботлардаги маълумотларга чиппа-чин ишониб фермадаги аҳволни чинакамига таҳлил қилмай қўйганга ўхшайдилар. Биз совхознинг марказий сут-товар комплексига олиб борадиган йўлни топиш учун анча овора бўлдик. Чунки, ҳаммаёқ ботқоқ эди.

— Ёғингарчилик кўп бўлди, — дейди хижолатдан нима қилишини билмай комплекс раҳбари — совхоз директорининг чорвачилик ишлари бўйича ўринбосари Шариф Холматов. — Шунинг учун йўлларимиз лой бўлиб кетди.

Кошки эди фақат кираверишдаги йўл шундай аҳволда бўлса! Лекин, комплекснинг қаерига бормайлик лой, балчиқ, чиқинди уюмлари... Айниқса, сигирлар сақланаётган жойлардаги аҳвол жуда ачинарли. Жониворлар тиззаларигача балчиққа ботиб юришибди. Ахир, бундай шароитда улардан мўлжалдаги сутни олиб бўлмаслиги барчага аёнку! Ферма мутахассислари комплексимиз чуқурроқ ерга жойлашиб қолган, шунинг учун сув тўпланиб қолади, деб ўзларини оқламоқчи бўлишди. Балки, бу гап тўғридир. Лекин нега бу ҳақда илгарироқ ўйлашмади?! Ахир, ҳаракат қилинса илож топилади-ку, жуда бўлмаса сал нарироққа зовур қазиб сувларни оқизиб юбориш, чиқиндиларни ўз вақтида тозалаб туриш мумкин эмасми? Мумкин, албатта. Бунинг учун бироз жон койитиш, қунт ва ҳафсала керак!

Бизга айтишларича, хўжаликда дағал хашак ва ширали озуқа жамғариш планлари бажарилган. Афсуски, улар яхши сақланмаган. Силос, сенаж бостирилган хандақларга сув, ҳаво кириб, озуқанинг деярли 40—50 проценти чириб, яроқсиз ҳолга келиб қолган. Шунинг учун ҳам бу озуқаларни моллар иштаҳа билан емаяпти. Кўпини нишхўрдга чиқариб юбораяпти. Бош зоотехникнинг айтишича, силос ва сенажнинг нишхўрдлари озуқа цехида қайта ишланиб, молларга едирилаётган эмиш! Ёлғон ҳам эви билан-да. Ахир, пала-партишлик билан тарқатилаётган дағал хашак, силосларнинг ярмидан кўпи моллар оёғи остида топталиб, беҳуда исроф бўлаяпти. Нишхўрдлар молхона йўлкаларида чиқиндиларга қўшилиб ётипти-ку! Бу нишхўрдларга қанча ишлов берманг, уни мол емаслиги турган гап.

Халқимизда ҳисобини билмаган ҳамёнидан айрилар, деган гап бор. Бош зоотехник Саидраҳмон Болбеков ҳозирги кунда фермада қайси турдаги озуқалар қанча қолгани, рационнинг составини аниқ айтиб беролмади. У аввалига ҳар бир сигирга 14 килограмм озуқа бирлиги миқдорида ем-хашак бераяпмиз, деди. У ҳолда нега сигирлар маҳсулдорлиги сарфланаётган озуқага нисбатан 2,4 килограмм кам бўляпти, десак, бошини қашиб ўйланиб қолди. Сўнгра 12 килограмм озуқа бирлиги ҳисобида емиш беряпмиз деди: бу бир сигир — 20 килограмм силос, 15 килограмм сенаж, 6 килограмм тоза пичан, 7 килограмм барда, 3 килограмм омухта ем ҳамда аралашма билан боқиляпти, дегани. Ҳисоб-китоблар эса бунча миқдордаги ем-хашак 15-15,5 килограмм озуқа бирлигига тенглигини кўрсатди. Яна ёлғон гапириш, яна довдираш!

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ XVI ПЛЕНУМИ ҚАРОРЛАРИ ҚАНДАЙ БАЖАРИЛМОҚДА?

Хулоса шуки, амалда озуқалар қайта ишланмай, буғланмай, ҳатто ўлчанмай, шундайлигича охурларга солинмоқда. Тунги озиқлантиришга деярли эътибор берилмаяпти.

Молхоналарни айланишда давом этиб, ҳайратдан ёқа ушладик. Санитария-гигиена қоидаларига мутлақо риоя қилинмаяпти. Бу ҳам майли-я, 400 бош сигир турадиган 2 та корпусда ҳамда бузоқлар сақланадиган хоналарда молларни ўз вақтида суғориб туриш имконияти йўқ.

— Совуқда трубалар музлаб ёрилиб кетган эди, энди ремонт қиламиз, — дейди сут-товар комплекси бригадири Абдурасул Норбўтаев.

Ферма раҳбарларининг фикрича моллар ташқарига чиққанда сувга қониб олса бўлгани. Саккиз-ўн соатга етар эмиш. Бу мутлақо нотўғри фикр. Сигир озиқланиш жараёнида сув ичиб туриши керак. Сигирлар сутининг камайиб, бузоқларнинг яхши ўсмаётганлиги сабабларидан бири сув таъминотининг ёмонлигида эмасми? Бизнингча, шундай!

Совхозда жами 3284 бош қорамол бор. Бундан 990 боши соғин сигир. Айни кунларда амалда 860 бош ёки 87 процент сигир соғилмоқда. Улардан насл олиш қандай аҳволда? Афсуски, селекция-наслчилик ишлари ёмон йўлга қўйилган. Сунъий урчитиш пункти бошлиғи Жумабой Шодмоновнинг айтишига қараганда 1984 йилда наслчилик корхонасидан олинган наслдор буқаларнинг уруғидан сигирларни урчитишда тўла-тўкис фойдаланилган. Лекин сарфланган уруғликка нисбатан олинган бузоқлар кам-ку? Нега? Сигирларнинг кўпи қисир қолганми?

Бу саволимизга ҳеч ким, ҳатто бош зоотехник, оссеменаторлар ҳам жавоб беришолмади. Ўз-ўзидан кўриниб турибдики, уруғликнинг бир қисми исроф қилинган, мутахассислар ўз бурчларини яхши бажаришмаган. Чунки 1981—1983 йиллар давомида олинган 850 бош урғочи бузоқлар ҳалигача «бузоқ» ҳолида юрибди. Агарда бу урғочи бузоқларнинг ғунажин бўлиб етилиши учун 27—28 ой фурсат кифоя қилишини ҳисобга олсак бу ғоятда кулгили ҳол эмасми? Оғирлиги тўғри келмаётган эмиш! Албатта, қаров яхши бўлмагач бузоқлар дирдов бўлиб юраверади-да.

Маълумки, ҳар бир фермада сигирлар подаси шу ернинг ўзида серсут сигирлардан олинган бузоқларни ўстириш ҳисобига тўлдириб борилиши керак. Совхозда бу масала жуда ёмон ҳал этилмоқда.

Бузоқларимиз кунига 450—500 граммдан семиряпти, деб ёлғон гапириб бизни ҳам, ўзингизни ҳам алдаб нима қиласиз, бош зоотехник ўртоқ Болбеков!

Агарда гапларингиз тўғри бўлганида эди аллақачоноқ «қария» бузоқлар ғунажинлар қаторига қўшилган, улар урчитилиб шу ҳисобга насл олиб, қанчадан-қанча қўшимча сут маҳсулотига эга бўлар эдингизлар.

Бизнинг назаримизда бузоқларнинг кўпи ногирон бўлиб туғилмоқда. Ўтган йилнинг 1 ноябридан 1985 йилнинг 25 февралигача туғилган 305 бош бузоқдан 42 боши касалликка чалиниб қолганлиги учун сўйиб юборишга мажбур бўлганликларингизнинг боиси шундан эмасмикан?!

Фермани айланиб бундай аянчли аҳволнинг содир бўлишига ўзларингиз айбдор деган хулосага келдик: бўғоз сигирлар ва ғунажинлар яхши парвариш қилинмайди, туғруқхона совуқ, 10—12 бош сигир сиғади. Ваҳоланки, комплексда 70—80 бош сигирга мўлжалланган, иситилган туғруқхона бўлиши шарт!

Ҳисоб-китоб билан иш юритиш керак. Наслчилик ишларини қоғозда юргизмасдан амалда бажариш, ҳақиқий изга солиш керак. Ана шунда мўлжалдаги мақсадга эришилади. Ана шунда маҳсулот мўл-кўл, сифатли ва арзон бўлади. Ваҳоланки, беш йилликнинг тўртинчи йилида совхозда бир центнер гўшт етиштириш учун пландаги 290 сўм ўрнига 318 сўм сарфланди, сутнинг таннархи ҳам ортиқ бўлди.

Озуқа базасини мустаҳкамлаш учун энг аввало мавжуд ерлардан фойдаланиш самарадорлигини ошириш талаб этилади. Бу соҳада ҳам хўжаликда имкониятлар бой бериляпти. Масалан, ўтган йили эски бедазорларнинг ҳар гектаридан 141,7 центнердан, янгисидан эса бор-йўғи 92,6 центнердан ҳосил олинди. Силос учун экилган маккажўхоридан пландаги 381,5 центнер ўрнига 199,1 центнердан кўкпоя олинди. Бир вақтлари совхозда маккажўхори дон ҳосилдорлигини ошириш ташаббуси билан чиққан илғорлар бор эди. Нега уларнинг шуҳрати кейинги йилларда сўниб қолди?

Чорвачиликдаги ана шундай камчиликларнинг содир бўлишида шубҳасиз партия ташкилотининг ҳам (секретари М. Шаменов) айби бор. Негаки, фермада ўтказилаётган оммавий-сиёсий, ташкилий-партиявий ишларнинг савияси шу куннинг талабларига тўла жавоб бермайди. Ўтган йилнинг 25 сентябрида қишловни муваффақиятли ўтказиш юзасидан белгиланган тадбирлар партия ташкилоти йиғилишида муҳокама қилиниб, маъқулланган эди. Шу йилнинг 31 январига келиб бу тадбирларнинг ижроси текшириб кўрилди. Маълум бўлдики, кўпгина тадбирлар қоғозда қолиб кетган. Ана шундан сўнг партия ташкилоти талабчанликни, назоратни кучайтириши керак эди. Афсуски, шундай қилинмади. 20 февралда бу масала яна партия ташкилотининг йиғилишида кўриб чиқилди. Яна ўша нуқсонлар, ўша камчиликлар тилга олинди. Бу гал ҳам бир қатор тадбирлар белгиланди. Лекин жонли ташкилотчилик ишларининг йўқлиги учун бу галги қарорлар ҳам қоғозда қолиб кетаверди. Мусобақанинг таъсирчанлигини оширишда мавжуд имкониятлардан фойдаланилмади. Сут соғувчилар, ферма бўйича эришиладиган кунлик кўрсаткичлар, мажбуриятлар қайд қилинадиган кўрсаткич тахталари қачон қаранг бўш турар эди.

Комплексда 21 коммунист меҳнат қилади. Бироқ уларнинг роли, авангардлиги, ташаббускорлиги сезилмаяпти.

Чорвадорларнинг унумли ишлаб яхши дам олишлари учун барча шарт-шароитлар яратилган деб бўлмайди.

Ҳали олдинда қишловнинг энг масъулиятли дамлари турибди. Буни ҳисобга олиш керак. Совхоз раҳбарлари (директори Г. Эрназаров) фермадаги рўй берган ташвишли аҳволни Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети XVI пленуми талаблари асосида пухта таҳлил қилиб чиқишлари, йўл қўйилаётган камчиликларни тезда бартараф этиш юзасидан зарур чора-тадбирларни амалга оширишлари лозим.

Ф. МУҲИДДИНОВ,
«Тошкент ҳақиқати»нинг махсус мухбири.

РУС БИРОДАРЛАР БИЛАН БИРГАЛИКДА

«Кучайиб бораётган миллий-озодлик ҳаракати демократик кучларнинг умумий оқимига қўшилиб кетди. Украина, Белоруссия, Болтиқбўйи, Закавказье, Ўрта Осиё ҳамда бошқа миллий районларнинг ишчилари ва деҳқонлари рус биродарлари билан биргаликда чоризмга қарши курашга отландилар».

(КПСС Марказий Комитетининг «Россияда 1905—1907 йиллардаги революциянинг 80 йиллиги тўғрисида»ги қароридан).

1905 йил 9 январь куни Петербургда ишчиларнинг тинч намойиши ўққа тутилганлиги ҳақидаги хабар эртасига Тошкентга етиб келди. Ўша вақтда Тошкент бош устахоналарида иш кўраётган РСДРП Тошкент группаси дарҳол хитобномалар чиқаришга, намойиш ва митинглар ўтказишга ҳозирлик кўра бошлади.

Биринчи рус революциясида ўзбек меҳнаткашлари рус биродарлари билан бир сафда туриб чоризмга қарши кураш олиб бордилар. 1918 йилдан бери КПСС аъзоси М. Бобожоновнинг Ўзбекистон халқлари тарихи музейи архивида сақланаётган хотирасида шунга оид қизиқ фактлар бор. «Отам бошқа бинокор ишчилар қатори, — деб ёзган эди у. — руслар билан бирга ишларди. Ўзбеклар ғишт терсалар, сувоқчилик қилишса, руслар дурадгорлик, тунукачилик, печкачилик қилишарди. Шу тариқа қандайдир ўзаро артель ташкил топарди. Отамнинг яқин дўстларидан бири — уни Иван Васильевич деб аташарди — эсимда қолган. Гавдали, мўйловдор бу киши отамга Россиядаги инқилобий ҳаракат ва ишчиларнинг севимли етакчиси Ленин ҳақида кўп гапириб берарди. Ўшанда 1904—1905 йиллар эди. Бир куни навбатдаги суҳбатдан сўнг «Иван амаки билан нималар ҳақида гапиришдингиз» десам, отам жиддий оҳангда шундай дедилар: «Ҳали буларни тушунишга ёшсан, ўғлим. Катта бўлгин, шунда айтиб бераман».

Ҳақиқатан ҳам Иван Васильевичнинг отам билан дўстона суҳбатларининг маъносига анча йиллардан сўнг, аниқроғи 1917 йилда тушундим. Рус революцион ишчилари билан алоқа отамга ва кейинчалик менга халқнинг оғир қисматига кимлар айбдор эканини тушунишда ёрдам берди. Биз чоризмга, помешчик ва капиталистларга қарши курашиш лозимлигини англадик».

Очил Бобожонов, Султонхўжа Қосимхўжаев, Низомиддин Хўжаев ва Мирзаахмад Мирҳодиев каби ўзбек ишчилари онгида 1905 йилги воқеалар катта ўзгариш ясади. Тошкент вокзалидаги қурилишда улар билан ёнма-ён ишлаётган рус ишчилари ўзбек биродарларига синфий бирдамлик бобида сабоқ бердилар. Султонхўжа Қосимхўжаев ўша даврни эслаб шундай деб ёзган эди: «Меҳнатимиз оғир эди, эрта тонгдан то кеч қоронғигача тўда-тўда бўлиб ишлардик. Лекин жуда оз ҳақ олар эдик. Рус ишчилари бизнинг коллектив меҳнатимиз билан қизиқдилар, хўжайинларга қарши биргаликда курашиш учун бунинг жуда муҳим эканлигини айтдилар».

РОССИЯДА 1905—1907 ЙИЛЛАРДАГИ РЕВОЛЮЦИЯНИНГ 80 ЙИЛЛИГИ

Подшо ҳукумати улар ўртасига нифоқ солиш учун атайлаб рус ва ўзбек ишчиларига турлича ҳақ тўлаганлар. Ўзбек ишчиларининг иш ҳақи Россия саноатидаги рус пролетариати иш ҳақига қараганда 60 фоиз кам эди. Тошкент заводларида эса рус ишчиси кунига 2 сўм 74 тийин олса, ўзбекники 1 сўм 20 тийинни ташкил қилган.

Аммо бу камситиш ишчиларнинг синфий бирдамлигига путур етказа олмади. 1906 йил июль ойида Тошкентдаги Дюршмидт деган капиталистнинг заводида ноҳақ ишдан бўшатилган рус ишчисини қўллаб-қувватлаб иш ташлашда 13 нафар ўзбек ишчиси ҳам қатнашганлиги бунинг далилидир. Подшо маъмурлари ташвиш билан революцион партияларнинг хитобномалари маҳаллий халқ вакилларига ўз таъсирини ўтказаётганини эътироф этишган.

Худди шундай хитобномаларни полиция Тошкентда ҳам қўлга туширган. Гектография усулида 56 нусхада чоп этилган бир хитобномада Россиядаги революцион ҳаракат билан ўзбек аҳолисининг кураши ўртасидаги муштараклик ғояси илгари сурилган эди: «Рус ишчиси ва деҳқонлари, — дейилади мазкур хитобномада, — золим ҳукумат зулми остида неча йиллар ерсиз ва ҳуқуқсиз яшаб келдилар. Улар сўнгги йилларда бахт-саодат учун бу ҳукуматга ялиниш эмас, балки унга қарши курашиш зарурлигини тушундилар».

Хитобномада чор ҳукуматининг аграр сиёсати фош этилиб, Туркистонга кўчириб келинаётган рус деҳқонларининг ночор аҳволи баён этилади: «Николай подшо мужикларни Туркистонга кўчириб, улар билан маҳаллий деҳқонлар ўртасида ер учун ўзаро қонли тўқнашувлар бўлишини ва шу билан ўзига қарши умумий кучларни бўлиб ташлашни истайди.

Мусулмонлар! Агар сизлар пешона терларингиз тўкилган ерларингизни қўлдан чиқаришни истамасангиз рус деҳқонлари ва ишчиларига ёрдамга шошилингиз, помешчиклар ерларини мусодара қилишда уларга кўмаклашингиз. Сизлар бошқа миллатлар билан бирлашиб, чор ҳукуматига қарши курашга шайланинг».

Биринчи рус революцияси чоризмга қарши рус пролетариати ва маҳаллий халқларнинг қудратли иттифоқига асос солди. Шунинг учун ҳам подшо ҳукумати улар ўртасига нифоқ солишга, бу кучларни парчалаб ташлашга уринди. Туркистон генерал-губернатори Россия ички ишлар министрига 1907 йил 18 апрелида ёзган махфий хатида рус аҳолисининг кайфиятига тўхталиб, агар руслар осойишта бўлса, маҳаллий аҳоли ҳам тинч, агар руслар ичида тўполон кўтарилса, маҳаллий аҳоли ҳам қўзғалишига комил ишонч билдирган.

Подшо губернаторларидан бири эса 1907 йил 1 мартдаги махфий рапортида сиёсий маҳбуслар қаторида ўзбеклардан Ғофуржон Исломжонов ва Тошмахсум Муллахўжаев номларини зикр этади. Полиция органлари раҳбарларидан яна бири 1907 йил 24 февралида генерал губернаторга йўллаган номасига Туркистондаги революцион ташкилотларнинг маҳаллий аҳолига таъсирига чек қўйиш зарурлигини таъкидлаб ўтади. Бунинг учун ўлкада жандармерия органларини ташкил этишни кун тартибидаги муҳим вазифа, деб кўрсатади.

1907 йил ёзида Тошкентга келган алоҳида жандармлар корпуси қўмондони генерал Таубе сиёсий маҳбусларга шафқатсиз бўлиш зарурлигини таъкидлаб, «Туркистонда дор ўрнини қайрағочлар ҳам бажараверади» деган. 1905 йил 5 августда подшо генералларидан бири маҳаллий аҳоли кайфиятини ўрганиш асосида шундай хулосага келди: «Ҳозирги вақтда маҳаллий сарт аҳолиси кайфияти очиқдан-очиқ қўзғолонга айланиб кетишига қодир».

Биринчи рус революцияси вазифалари Туркистон ўлкасидаги миллий-озодлик ҳаракати мақсадлари билан ўзаро уйғунлашиб кетган эди. Бу ҳол чоризмга қарши қудратли фронтни юзага келтирди. Революция барча кучлар ва партияларни бевосита фаолият бобида рўйрост кўрсатди. Синфий кучларни кескин икки қутбга ажратди.

Бу жиҳатдан 1906 йил сентябрида Тошкент шаҳар думасига эски шаҳардан депутатлар сайлаш йиғилишида бўлган воқеа ҳам эътиборга сазовор. Жоме мачитидаги йиғилишда ўзбеклардан Маҳдихўжа Ҳорунхожи ўғли ва Султонхўжа Иноғомхўжа ўғли сайловни барбод этишга ҳаракат қилишди. Султонхўжа ўз нутқида шундай деган эди: «Генерал-губернатор ва умуман юқори мансабдаги бошлиқлар халқ маблағини шилиб, ухлаб ётади, камбағаллар эса меҳнат қилади». Улар қамоққа олингач, полиция бу икки ўзбекнинг камбағал эканини аниқлайди. Султонхўжа рус студентлари билан дўстлиги, рус яширин адабиётларини ўқигани ва русчани яхши билиши ҳам маълум бўлди.

Султонхўжа полиция бошлиғи Манасовга очиқдан-очиқ ўзининг «қандайдир партияга мансублиги, руслар унга пул билан ёрдам беришини» айтган. У ўзининг маҳаллий аҳолидан «якка эмаслигига ва бошқа шаҳарларда ҳам у каби камбағал халққа хайрихоҳ курашувчилар» борлигига шама қилган. Полицмейстер Манасов унинг сўзларидан хулоса чиқариб, бошлиғига шундай ёзган: «Ерли аҳоли кейинги вақтда ўзини маъмурият олдида анча дадил тута бошлади. Буни мен ўта эътиқодли руслар билан алоқа натижаси деб ҳисоблайман... Султонхўжанинг халқ олдида ва полиция бошқармаси олдидаги хатти-ҳаракатини уни ташвиқот ишига тайёрлаган, сўл партиялардан бирига мансуб руслардан бирининг таъсири, деб биламан».

Ҳа, подшо генераллари ва полиция ходимларининг ташвиши бежиз эмас эди. Биринчи рус революцияси ўзбек меҳнаткашларини синфий курашга уйғотди. Бу курашга большевиклар партияси бошчилик қилди. Большевик В. Д. Корнюшин Очил Бобожоновни, В. М. Морозов Миробид Иноятов ва Мирзаахмад Мирҳодиевни синфий курашга тайёрлади. Султонхўжа Қосимхўжаев, Низомиддин Хўжаев, Дўстмуҳаммад Устабоев каби биринчи ўзбек инқилобчилари ҳам шу большевиклар тарбиясида вояга етди.

Биринчи рус революцияси давомида Ленин ва партия ғоялари омма ичига тарқаб, моддий кучга айланди. Бу куч пировард натижада Октябрь қуролли қўзғолони ғалабасини таъминлади. Ана шу революциянинг қудратли оқими Ўзбекистон халқларини ҳам мустамлака қуллиги ва адолатсиз тузумдан халос этиб, ёрқин истиқбол — социализм сари олға бошлади.

Ҳ. СОДИҚОВ,
тарих фанлари кандидати.

ПОЙТАХТИМИЗ САНОАТ КОРХОНАЛАРИДА

◆ Ўзбекистон ССР озиқ-овқат саноати министрлигига қарашли тажриба-механика заводида меҳнатга коммунистик муносабатда бўлиш ҳаракати тобора авж олмоқда. Корхонанинг ветеран ишчиларидан Р. Қодирова бу ҳаракатда барчага ибрат бўлаётганлиги қувончлидир. Бу коммунистик меҳнат зарбдори Советларга сайловлар арафасида шахсий йиллик топшириқни бажариб, келгуси беш йиллик ҳисобига маҳсулот топширишга киришди.

Суратда: сим ўровчи Р. Қодирова иш устида.

Т. Каримов фотоси.

◆ Тошкент тўқимачилик машинасозлиги заводида стахановчилик ҳаракатининг 50 йиллигини муносиб кутиб олиш мақсадида ўтказилаётган социалистик мусобақа яхши натижалар беряпти. Ўнлаб илғорлар келгуси йил ҳисобига ишлай бошладилар.

Суратда: (чапдан) 1986 йил ҳисобига меҳнат қилаётган машинасозлардан В. Осипов, Ю. Карпичев ва Ҳ. Шариповлар.

А. Тўраев фотоси.

ҚЎШИМЧАСИ 600 ТОННА

АНГРЕНДАГИ 9-шахта кончилари ўтган хўжалик йилини меҳнатда яхши кўрсаткичлар билан якунладилар. Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 60 йиллиги шарафига ўтказилган социалистик мусобақада фаол қатнашиб, йиллик пландагидан ташқари ўнларча минг тонна «қора олтин» қазиб чиқаришга муваффақ бўлдилар. Уларнинг бу ютуқлари муносиб тақдирланди. Корхона коллективи шу қутлуғ сана шарафига мусобақа ғолиби деб топилди ва унга Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми, республика Министрлар Совети ва Узсовпрофнинг юбилей эсдалик Қизил байроғи берилди.

Бу юксак ғалабадан беҳад руҳланган корхона ишчи-хизматчилари ўн биринчи беш йилликнинг якунловчи йилини ҳам меҳнатда яхши кўрсаткичлар билан нишонлаш учун социалистик мусобақани авж олдириб юбордилар. Унинг оммавийлиги ва ошкоралигига эришилмоқда. Барча бригадалар ва кўпчилик шахтёрлар зиммаларига юксак мажбуриятлар олиб ишлашяпти. Коллектив эса йил давомида қўшимча минглаб тонна кўмир қазиб чиқариш, меҳнат унумдорлигини пландагидан ташқари бир процент ошириш ва маҳсулот таннархини қўшимча 0,5 процент камайтириш юзасидан белгиланган марраларини эгаллаш йўлида фидокорлик кўрсатмоқда.

Тобора авж олаётган меҳнат беллашувида шахтанинг 2-участкаси коллективи пешқадамлик қиляпти. «Средазуголь» ишлаб чиқариш бирлашмаси конлари участкалари ўртасидаги социалистик мусобақада ғолиб деб топилган бу коллектив якунловчи йилни ҳам яхши бошлади. Дастлабки ойда «қора олтин» қазиб чиқариш плани ортиғи билан адо этилди. Қўшимча истеъмолчиларга юборилган ёқилғи миқдори салкам 600 тоннани ташкил этди.

Участка коллективи эришаётган бу ютуқларга барча бригадалар аъзолари муносиб ҳисса қўшдилар. Юрий Разуменко, Махсуд Абдузалимов, Мустафо Садетовлар бошчилик қилаётган бригадалар ўзаро мусобақада бир-бирларидан қолишмай ишламоқдалар. Сурункасига 30 йилдан бери шахтада ишлаб келаётган Агамет Жамогамедов ҳамон пешқадамлар сафида. У нормани муттасил ортиғи билан бажармоқда. Донгдор шахтёрнинг сафдошлари Валентин Ступак, Анорқул Бегалиев, Алексей Гарипов, Евгений Мантюковлар ҳам коллектив фахри бўлиб қолишган. Улар КПСС XXVII съезди, Буюк Ғалабанинг 40 йиллиги ҳамда стахановчилик ҳаракатининг 50 йиллигини муносиб кутиб олиш юзасидан мусобақада олдинда боришяпти. Ҳар сменада топшириқни 1,5 бараварга етказиб бажармоқдалар.

— Февраль ойидан янги лавада ишлашга ўтдик, — дейди участка бошлиғи М. А. Савичев. — Бу ерда дастлабки ҳисобларга қараганда ярим миллион тонна кўмир бор. Биз ана шу «қора олтин»ни қазиб олиб, халқ хўжалиги эҳтиёжларига хизмат қилдиришимиз керак. Коллективимиз бу лавада ишни пухта ташкил этиб, биринчи кунларданоқ планни ошириб бажаришга эришмоқда. Биз иш суръатини бундан буён ҳам пасайтирмай давом эттирамиз.

А. РАЗЗОҚОВ,
пенсионер шахтёр.

ОБЛАСТЬ ИЖРОИЯ КОМИТЕТИДА

ИШ ЮРИТУВЧИ ХОДИМЛАР СЕМИНАР—КЕНГАШИ

ТОШКЕНТ область ижроия комитетида идораларда ёзув-чизув ишлари жараёнини такомиллаштириш, ҳужжатлар билан ишлашни яхшилаш ва ортиқча ёзишмаларни қисқартиришга қаратилган бир қатор тадбирлар амалга оширилмоқда. Шу мақсадда 1985 йилнинг январь-февраль ойлари давомида канцелярия бошлиқлари, умумий бўлимларнинг мудирлари ва область ижроия комитетининг бўлим ҳамда бошқармалари иш юритиш хизмати ходимлари билан семинар-кенгашлар ўтказилди.

Семинар-кенгаш машғулотлари давомида тингловчилар иш юритиш ягона давлат системасининг Асосий қоидаларини амалий ишда қўлланиш тажрибаси билан атрофлича танишдилар.

Тошкент область ижроия комитети раисининг биринчи ўринбосари А. Ф. Клепиков тингловчиларни қабул қилиб, уларнинг диққат-эътиборини ҳужжатлар билан ишлашда йўл қўйилаётган жиддий нуқсон ва камчиликларга қаратди. Идоралардаги ёзув-чизув ишларини олиб бориш, ортиқча ёзишмаларни камайтириш ва ижро устидан назоратни кучайтириш соҳасидаги ишларни Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг XVI пленуми талаблари асосида тубдан қайта қуриш зарурлиги уқтириб ўтилди.

ЙИЛ ЯКУНИ ҲАҚИДА МУЛОҲАЗАЛАР

АСОСАН УНУМДОРЛИК ҲИСОБИГА

Компрессор заводи коллективи ўтган хўжалик йилида баракали меҳнат қилди. Давлат плани ва зиммага олинган социалистик мажбуриятлар ортиғи билан бажарилди. Завод партия комитетининг секретари Жамолиддин НОРОВ коллективнинг ўтган йилдаги ишлари ва бу йилги вазифалари ҳақида мухбиримиз М. Мирҳамидовга қуйидагиларни ҳикоя қилиб берди:

КОЛЛЕКТИВИМИЗ ишлаб чиқарадиган маҳсулот халқ хўжалигининг турли соҳаларида тобора кенг қўлланмоқда. Шунинг учун ҳам унга талаб йилдан йилга ортиб боряпти. Ишчиларимиз ўз фаолиятларида шуни ҳисобга олмоқдалар. Шу сабабли ҳам маҳсулот ишлаб чиқариш ҳажмини муттасил кўпайтириш, техник-иқтисодий кўрсаткичларни яхшилаш, сифатини ошириш ҳақида доим қайғурмоқдалар.

Корхона маъмурияти, партия ва касаба союз ташкилотлари коллективимизнинг ана шу йўлда олиб бораётган тинимсиз ҳаракатига раҳбарлик қилмоқдалар. Уларнинг куч-ғайрати ва ижодий изланишини зиммадаги барча вазифаларни тўла ва муваффақиятли бажарилишига сафарбар этишга алоҳида эътибор бермоқдалар. Олиб борилаётган ғоявий-сиёсий, оммавий-тарбиявий ишлар ана шу мақсадларга йўналтирилмоқда, яъни машинасозларимиз олдида турган вазифаларнинг идеологик жиҳатдан таъминлашга ҳаракат қилинмоқда.

Буни ишчиларимизнинг ўн биринчи беш йилликнинг тўртинчи йилидаги меҳнати якунларида ҳам яққол кўриш мумкин. Йил бошидан юксак социалистик мажбуриятлар асосида ишлаган компрессорчиларимиз Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 60 йиллигини муносиб кутиб олиш мақсадида янги резервлар ва имкониятларни ишга солдилар. Меҳнат беллашувининг оммавийлиги, коммунистик меҳнат учун курашнинг муттасил авж олиши туфайли давлат планлари ой сайин муваффақиятли бажарилиб борди.

Маҳсулот реализация қилиш йиллик плани анча ортиғи билан адо этилди. Бу кўрсаткич бўйича зиммага олинган юксак мажбурият ҳам шараф билан уддаланди. Қўшимча ишлаб чиқарилиб, реализация қилинган маҳсулот миқдори 413 минг сўмликни ташкил этди. Бу коллективимиз ваъдасида назарда тутилганидан 13 минг сўмлик кўпдир.

Компрессорларнинг асосий турлари бўйича давлат плани ҳам зиёдаси билан адо этилди. Эҳтиёт қисмлар ишлаб чиқариш 651 минг сўмликни ташкил этди. Бу пландагидан бир мунча ортиқдир. Фойда олиш кўрсаткичларимиз ҳам яхши бўлди. Унинг бажарилиши белгиланганидан 6,9 процент ортиқ бўлди.

Ютуқларимизнинг энг асосий омили меҳнат унумдорлигининг кескин ошиши бўлди. Биз бу муҳим кўрсаткични яхшилаш учун ишлаб чиқариш қувватларидан унумли фойдаланишни, асбоб-ускуналарнинг смена коэффициентини, ишчи-хизматчилар малакасини ошириш, илғор иш усулларини, айниқса, меҳнатни ташкил этиш ва унга ҳақ тўлашнинг бригада формаларини қўлланишга алоҳида аҳамият бердик. Маҳсулот ишлаб чиқариш ҳажми ортишининг ҳаммаси унумдорликни юксалтириш ҳисобига таъминланди.

Ўтган йили бу муҳим кўрсаткич 3,3 процент ортиши керак эди. Лекин коллективимиз меҳнат унумдорлигини пландагидан ташқари 1 процент ошириш ва маҳсулот таннархини қўшимча 0,5 процент камайтириш юзасидан бошланган умумхалқ ҳаракатига қўшилиб, бу соҳа бўйича анча юксак маррани белгилаган эди. Корхонада унумдорликнинг 1983 йилдагига нисбатан 4,5 процент, яъни пландагидан ташқари 1,2 процент ошишини таъминлашга аҳд қилган эдик. Бу ваъдани шараф билан бажардик. Унумдорликнинг ортиши пландаги нисбатан 5,3 процент, мажбуриятдагига нисбатан 0,8 процент бўлди.

Бу йил коллективимиз зиммасига янада масъулиятли ва айни вақтда шарафли вазифалар юклатилган. Заводда товар маҳсулоти ишлаб чиқариш ҳажмини ўтган йил планидагига нисбатан 1,3 миллион сўмлик, реализация ҳажмини 1 миллион 120 минг сўмлик кўпайтириш назарда тутилмоқда. Бунинг учун ўтган йили ишимизга, ютуқларимизнинг янада салмоқли бўлишига халақит берган айрим муаммолар ижобий ҳал қилиниши керак.

Уларнинг ҳаммаси ҳақида тўхталиб ўтирмасдан энг муҳимлари тўғрисида сўз юритмоқчимиз. Аввало, моддий-техника таъминоти ва комплектловчи буюмлар билан таъминлашдаги узилишлар назарда тутилмоқда. Бу ишнинг бир маромда олиб борилишига тўсқинлик қилмоқда. Белгиланган тартибга мувофиқ корхонамизда бир ойлик маҳсулот ишлаб чиқариш учун етадиган материаллар, техника воситалари ва хомашё ҳамда комплектловчи буюмлар бўлиши лозим. Лекин СССР Химия машинасозлиги министрлиги ва Ўзбекистон ССР Госснаби бу қоидага амал қилмаяпти. Натижада кўпинча зарур маҳсулотларнинг камлиги туфайли иш вақтининг фойдасиз йўқотилишига мажбур бўлинмоқда. Бу соҳада қатъий тартиб ўрнатиш керак. Шундай қилинмаса бу йил ишимиздаги нуқсонлар янада кўпайиши мумкин. Чунки биз компрессорларнинг янада такомиллашган турларини ишлаб чиқаришни кўпайтирмоқчимиз. Бунинг учун эса махсус металлар ва комплектловчи буюмлар керак. Халқ хўжалигида жуда катта маблағни тежаш имконини берадиган бундай компрессорларни планда белгиланган миқдорда ишлаб чиқарилишига эришишимизда таъминотчи ташкилотлар кўмагига жуда муҳтожмиз.

Коллективимиз якуновчи йилда юксак марраларни кўзлаган. Биз йиллик планни муддатидан илгари 28 декабргача бажариш ва қўшимча 0,4 миллион сўмлик маҳсулот реализация қилиш, ўз фаолиятимизнинг бошқа барча техник-иқтисодий кўрсаткичларини яхшиламоқчимиз. Бунинг учун биринчи навбатда моддий-техника таъминоти узлуксиз ва тартибли бўлиши керак.

ИЛМИЙ-ТЕКШИРИШ ИНСТИТУТИДАН ХАБАРЛАР

◆ Ўзбекистон шоличилик илмий-тадқиқот институтининг олимлари чиқарган янги районлаштирилган соя нави — «Узбекская-2»нинг уруғи Ўрта Осиёнинг уруғчилик хўжаликларига юборилди. Бу навни овқат ва озуқа мақсадларида ишлатиш мумкин. Ҳар бир гектар соя 34 центнер дон беради. Соя кўкмак учун етиштириладиган бўлса, унинг ҳосилдорлиги гектар бошига 600 центнерга етади.

(ТАСС).

◆ Икки иш бирга олиб борилмоқда. Ўзбекистон ғаллачилик илмий-тадқиқот институти ишлаб чиққан экин экишнинг янги усули бошоқли экинлар ҳосилдорлигини оширишга ёрдам беради. Олимлар уруғ экиш билан айни бир вақтда далада эгат олишни ҳам таклиф қилдилар. Икки ишни қўшиб олиб бориш имконини берадиган сеялкага мослама ҳам яратилди. Нарпай районидаги «Ўзбекистон» колхозида ўтказилган синовлар бу янгилик бошоқли экинлар ҳосилдорлигини гектар бошига 7 центнер кўпайтиришини кўрсатди.

(ЎзТАГ).

ЯНА ҲАМ ЯХШИРОҚ ИШЛАШ КЕРАК

ДАЛАЛАРДА баҳор шабадаси эсиб қолди. Деҳқонлар, боғбонларнинг иши қизиб кетди. Лекин фермаларда ҳали қишлов давом этмоқда: молларнинг оғзи кўкка теккунча вақт бор. Шунинг учун ҳам қолган ем-хашакдан ғоятда тежамли фойдаланиш чоралари кўрилиши керак.

Тошкент районидаги «Ўзбекистон ССР 50 йиллиги» колхози деҳқонлари ва чорвадорлари иши билан танишар эканмиз, улар ҳозирги ғанимат кунларнинг қадрига етиб, меҳнат қилаётганликларининг гувоҳи бўлдик. Дала меҳнаткашлари ҳам, ферма ходимлари ҳам асосий диққат эътиборни ўтган йилги ютуқларни мустаҳкамлашга, йўл қўйилган камчиликлар, нуқсонларнинг бу йил такрорланмаслигига қаратмоқдалар.

Ютуқлар ҳақида анчагина яхши гапларни айтиш мумкин. Экинларга ўз вақтида агротехника қоидалари асосида ишлов берилганлиги учун ҳосил юқори бўлди. Масалан, мўлжалдаги 3800 тонна ўрнига 4330 тонна картошка, 15 минг 600 тонна ўрнига 17 минг 390 тонна сабзавот етказиб берилди. Бундай натижаларга эришишда И. Рихсиев, К. Раҳимов, И. Ирисбекова, Т. Қуролов, С. Камолов, Ш. Маҳкамов, С. Ғуломов, Ж. Хикметов, Т. Маҳмудов сингари ўртоқлар бошлиқ бригадалар деҳқонларининг ҳиссаси айниқса катта бўлди. Улар деҳқончилик маданиятини юксалтириб, маҳсулот мўл-кўллигини таъминладилар. Ваъдаларининг уддасидан чиқдилар. Биз бу миришкор деҳқонлар бошлиқ бригадаларнинг далаларида бўлганимизда бу йил ҳам ишни аниқ режа асосида олиб бориб, кўклам экиш мавсумининг муваффақиятли ўтказилишини таъминлаш учун курашаётганликларига ишонч ҳосил қилдик.

Ленин ордени нишондори, уста сабзавоткор Инобат Ирисбекова бошлиқ бригада бир неча йилдирки, пешқадамлар сафида келаяпти. Ҳар йили планни ошириб бажаради, гектаридан 400 центнердан ошириб сабзавот ҳосили олмоқда.

— Тўғри,— дейди у,— ўтган йил якунлари ҳақида гап кетганида,— хўжалигимизда планлар ошириб бажарилди. Лекин ҳаммамиз ҳам бир хилда, бараварига жон куйдириб ишламаяпмиз-да! Партия ва ҳукуматимиз биз деҳқонлар олдига оз меҳнат сарф қилиб, кўп маҳсулот олиш вазифасини қўймоқда. Биз бу мақсадга эришаяпмизми?! Агар эришилган натижаларга Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети XVI пленуми талаблари нуқтаи назаридан қарайдиган бўлсак, ҳали камчиликларимиз, бой бераётган имкониятларимиз талайгина. Ер, сув, минерал ўғит ва бошқа моддий ресурслардан барча бригадаларда ҳам самарали фойдаланилаяпти, деб айтолмаймиз. Шу туфайли ҳам ўтган йили кўпгина коллективларимизда ишлаб чиқариш планлари бажарилмай қолди. Шу ҳисобга колхозимиз бўйича 511 тонна маҳсулот кам олинди. Колхозда кечки картошка ҳосили айниқса кам бўлди. 176 тонна уруғлик сарфланиб, 146 тонна маҳсулот олинди. Нега? Афтидан уруғликни танлаш, ерни тайёрлаш, парваришлаш ишларида илғор фан ютуқларидан, тажрибалардан етарлича фойдалана олмадик. Бу камчиликлар ҳақида колхозчиларнинг яқинда бўлиб ўтган ҳисобот-йиғилишида батафсил гаплашиб олдик. Уларни такрорламаслик учун ҳаракат қилаяпмиз.

— Ҳар ким, ҳар бир касб эгаси ўз ишини билиб қилсин, меҳнат интизомининг бузилишига сира ҳам йўл қўймайлик. Ана шу шиорни ўртага ташлаганмиз.

Далаларни айланиб, сўз билан иш бирлиги таъмин этилаётганлигини кўрдик. Ўтган йили карам кўчатлари гуллаб кетиб, ҳосил яхши бўлмаганди. Бу сабоқдан тўғри хулоса чиқариб олдилар. Қиш мавсумида теплицаларда иш қатъий график асосида йўлга қўйилди. Сара уруғлар вақтида сепилиб, соғлом кўчатлар тайёрланди. Бир неча кундирки, экиш ишлари қизғин бораётир. Механизациядан унумли фойдаланишга ҳаракат қилаяптилар. Кўкламги экишни ўтказиш билан боғлиқ бўлган ҳар бир тадбирни амалга ошириш жараёнида тежамкорликка қатъий риоя қилинаётир. Сифат мезон қилиб олинган. Маҳсулот таннархини арзонлаштириш тадбирлари кўрилмоқда.

— Бу соҳада майда-чуйда иш бўлмаслиги керак! Уста, кўпни кўрган миришкор деҳқонларнинг фикри ана шундай. Айниқса, механизаторлар, шоферлар зиммасига катта масъулият юклатилади.— Механизатор Олим Отажонов куйинганича бор.

— Баъзида кўра била туриб, интизомсизлик қилиб қўямиз,— дейди у,— трактор ва бошқа қишлоқ хўжалик машиналаридан фойдаланиб бўлгач уёқ-буёғига қараб, артиб, мойлаб ўз жойига олиб бориб қўйишга эринамиз. Бўйнимиз ёр бермайди. Натижада трактор занглайди, қисмлари ишдан чиқа бошлайди. Ёқилғини ҳам тежаб ишлатмаймиз. Ҳисобот йиғилишида бу ҳақда жуда ҳақли эътирозлар билдирилди. Тўғри танқид қилинди. Буни қаранг, бир йилда пландагидан 11 тоннадан ортиқ бензин сарфланибди.

Ўз-ўзига талабчанлик, ишга танқидий муносабат, белгиланган тадбирларнинг пишиқ-пухта бажарилиши учун кураш ҳисси чорвадорлар фаолиятида ҳам муҳим ўринни эгалламоқда. Ахир бошқача бўлиши ҳам мумкин эмас! Колхоз чорвачилигида бирмунча донг таратган. Бу ерда республикага машҳур Мунаввар Исоқова, Волида Мусаева сингари донгдор сут соғувчилар меҳнат қиладилар. Ўтган йили пландаги 1880 тонна ўрнига 2223 тонна сут, 152,7 тонна ўрнига 215 тонна гўшт етиштирилди. Бу кўрсаткичлар қаноатланарлими?

— Йўқ,— дейди М. Исоқова,— давлатга тухум, жун сотиш планлари бажарилмади. Чорвачиликда ҳали қиладиган ишларимиз кўп. Резервлардан тўла фойдалана олмаяпмиз. Сутнинг мойлилиги кўнгилдагидек бўлмаяпти. Ана шу ҳисобга 107 тонна сутни йўқотдик. Бу колхозга бир мунча зиён келтирди. Айниқса, паррандачиликдаги ишларимиз кўнгилни хижил қилади. Чамамда мутахассисларимиз яхши ишламаётганга ўхшайдилар. Бўлмаса ўтган йили сотиб олинган жўжа ва товуқлардан 4899 боши нобуд бўлганлигини қандай баҳолаш керак?! Агарда булар сақлаб қолиниб, яхши ўстирилиб лоақал ҳар бир ўрта ҳисобда икки сўмдан сотилганида, у ҳолда 10 минг сўм пул бўларди.

Энди икки оғиз сўз ем-хашак базаси ҳақида. Мақтаниш эмас. Бу соҳадаги ишларимиз анча яхши. Ўтган йили кўплаб беда уни, силос жамғардик. Сенаж бостирдик. Лекин лавлагидан аввалги йиллардагига нисбатан кам ҳосил олдик. Қишлов даврида бу бироз сезилиб қолди.

...Колхоз меҳнаткашлари беш йилликнинг якунловчи йилида 14 минг 200 тонна сабзавот, 2800 тонна картошка, 35 тонна пилла, 143 тонна гўшт, 1670 тонна сут, кўплаб мева, узум ва бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотлари топшириш учун бел боғлаганлар. Ўтган йилги йўл қўйилган камчиликлардан тўғри хулоса чиқарган деҳқонлар, чорвадорлар бу йилги режаларини бекаму-кўст бажариш учун шу кунларда ғайрат билан меҳнат қилмоқдалар.

Н. РИХСИЕВ,
«Тошкент ҳақиқати»нинг махсус мухбири.

ҲАВО МУСАФФО ВА БЕҒУБОР БЎЛСИН

Янги рубрика

КАТТА ШАҲАР МУАММОСИ

«Мен шахсий машинамни бошқариб бораётганимда автоинспекторлар тўхтатишди. Улар автомобилларнинг атмосфера ҳавосини заҳарлаши бўйича рейд ўтказишаётган экан. Менинг машинам ҳар томонлама созланган эди. Бироқ, махсус асбобда ўлчаб кўришганида двигателдан чиқаётган газнинг заҳарлилик даражаси нормадан ортиқлиги маълум бўлди ва автоинспекторлар бунинг учун машинамнинг давлат номер белгисини ечиб олишди. Кейин мен карбюраторни регулировка қилдириш, яъни газнинг заҳарлилик даражасини камайтириш учун бирнеча автомобилларга техника хизмати кўрсатиш станцияларига бориб сарсон бўлдим: уларнинг бирида заҳарлиликни ўлчайдиган асбоб мутлақо йўқ, иккинчисида бору бузуқ, учинчисида мастер йўқ. Энди айтинг-чи, мен номеримни олиш учун нима қилишим керак? Умуман, шаҳардаги техника хизмати кўрсатиш станцияларида аҳвол шу бўлгач, ҳайдовчиларни жазолаш ўринлими?»

Хатда келтирилган эътирозларни аниқлаш учун мутасадди ташкилотлар билан ҳамкорликда қўшма рейд ташкил қилинди.

«ТАШАВТОТЕХОБСЛУЖИВАНИЕ» ишлаб чиқариш бирлашмасининг Юнусободдаги 2-станциясидан ремонтдан чиқиб келаётган қатор автомобиллар назоратдан ўтказилди. Г 50-87 ТН номерли енгил машинанинг двигателидан чиқаётган газнинг заҳарлилик даражаси 5 процентни ташкил этди. Ҳолбуки, 1983 йилда ишлаб чиқарилган бу машинада 1,5 процентдан ошмаслиги керак. Машина ҳозиргина техника хизмати кўрсатиш станциясидан чиқди, нега унинг заҳарлилик даражаси регулировка қилинмади?

— Билмадим, — дейди ҳайдовчи Абдулатиф Солиев, — клапанларни регулировка қилишаётганда «бензинни кўп еяпти, карбюраторни кўриб беринглар» деб айтдим.

Ҳа, ҳайдовчи ҳақ. Буни ҳужжатлар ҳам тасдиқлайди. Унинг қўлида иккита наряд-заказ — бирига 15 сўм 53 тийин (№ 99899), иккинчисига 8 сўм 30 тийин (№ 46566) тўланган. Кейингиси клапанлар регулировкаси учун. Бунинг ичига албатта «карбюраторни кўриб бериш» ҳам киради. Лекин у кўрилмаган, ҳатто ҳайдовчи илтимос қилиб, нуқсонни эслатган тақдирда ҳам мастер Носиров бу ишни бажармаган. Шундай қилиб, жами 23 сўм 83 тийин тўлаган ҳайдовчи станциядан носоз карбюратор билан чиқиб келяпти. Демак, унинг машинаси бензинни ортиқча «еяверади». Бу биринчидан машина эгасининг чўнтагига зарар, иккинчидан минглаб, юз минглаб одамларнинг саломатлиги билан боғлиқ бўлган шаҳар ҳавосини бузади.

Биз Носиров ҳақида бежиз тўхталганимиз йўқ. Балки ҳозир Носиров ҳам, станция раҳбарлари ҳам клапан регулировкаси учун тўланган ҳақ карбюратор учун таалluқли эмас, деб исботламоқчидирлар. Шошманг. Мана, А 05-15 ТН номерли енгил машинани ҳам Носиров ҳозиргина қўлдан чиқарибди. Ҳайдовчи Қаҳҳор Сидиқов айнан карбюратор регулировкаси учун 3 сўм 60 тийин (наряд—заказ № 99915) тўлабди. Бироқ, унинг карбюратори мутлақо созланмаган — двигателдан чиқаётган заҳарли газ даражаси нормадаги 1,5 ўрнига 4 процентни ташкил этмоқда. Маълумки карбюратор яхши созланмаганда, карбюратор орқали двигателга бензин нормадагидан кўп ўтганида заҳарли газ даражаси юқори бўлади.

43—53 ТНЧ номерли енгил машина ҳайдовчиси Маҳмуд Маткаримов ҳам клапанлар регулировкаси учун 9 сўм 60 тийин (наряд—заказ № 99902) тўлаб чиқяпти. Лекин унинг машинаси двигателидан чиқаётган газнинг заҳарлилик даражаси нормадаги 3,5 (машина 1974 йилда чиққан) ўрнига 6 процентни ташкил қиляпти.

Ана, станция эшигидан антиқа «Жигули» чиқиб келяпти: ярим пачоқ, ярим шпаклевка қилинган, олди номери йўқ, орқа буфери, фаралари йўқ. Е 53—50 ТН номерли бу машина двигателининг заҳарлилик даражасини текширишга ҳожат қолмади, чунки машинанинг эгаси ҳам, ҳужжати ҳам йўқ эди. Коржома кийиб олган беш йигит — станция ишчилари ремонтга ташлаб кетилган бировнинг машинасига ўтириб тушликка кетишяпти!

Станцияда «Диагностика пости», «Газнинг заҳарлилик даражасини регулировка қилиш пости» деган чиройли ёзувлар битилган. Бироқ булар шунчаки хўжакўрсинга экан.

— Газнинг заҳарлилик даражасини аниқлайдиган асбоб борми? — сўраймиз директор вазифасини бажарувчи Талъат Зуфаровдан.

— Бор, лекин бир ярим ойдан бери ремонтда, — дея жавоб берди у.

Юқоридаги аҳволнинг барчаси мазкур станция (директор Г. Вартазаров) коллективи ўртасида тарбиявий-сиёсий ишлар паст савияда эканлигидан, ходимларнинг ўз вазифасига масъулиятсизлигидан далолат бериб турибди.

«Ташавтотехобслуживание»нинг 1-станциясида (директори И. Караханов) двигателдан чиққан газнинг заҳарлилик даражасини ўлчайдиган «Инфралит» асбоби ишлаб турибди. Бироқ, текширишлар шуни кўрсатдики, у асбобдан самарали фойдаланилмаяпти, хўжакўрсинга ишлатиб қўйилибди. Эрталабдан то пешингача каттагина станцияда фақат учта машинанинг карбюратори регулировка қилинганини бошқача изоҳлаш мумкин эмас. Бунинг устига, карбюратор регулировкаси учун ҳақ тўланган айрим машиналар ремонтдан сўнг асбобда текшириб кўрилмас экан. В 92-29 ТН номерли «Жигули»ни станциядан чиққач, тўхтатиб текширилганида, газнинг заҳарлилик даражаси нормадаги 1,5 ўрнига 6 процент эканлиги аниқланди. Ҳолбуки, машина эгаси Э. Абдуқосимов учта наряд бўйича жами 40 сўмдан ортиқ пул тўлаб чиқиб келяпти. Шундан 7 сўм 20 тийини (наряд-заказ № 92020) клапанлар регулировкаси учун тўланган. 1984 йилда заводдан чиққан яп-янги ВАЗ-2107 «бечора»нинг карбюратори азбаройи носозлигидан двигатели зўрға ўт оларди. Буни олисдан кузатиб турган мастер рейд бригадаси ҳузурига келди-да, машинани қайтадан станцияга олиб кириб, газнинг заҳарлилик даражасини регулировка қилди...

1-станциядан «тузалиб» чиққан бошқа қатор машиналарда ҳам юқоридагича нуқсон аниқланди.

«Ташавтотехобслуживание» ишлаб чиқариш бирлашмасининг Тошкент шаҳри ва областида жами 28 та станцияси бор. Шуларнинг атиги 8 тасида ишланган газнинг заҳарлигини текширадиган асбоб бор, қолганларида эса йўқ.

Авваламбор, автомобилларга техника хизмати кўрсатиш станцияларининг ҳаммасини бундай асбоб билан таъминлаш керак. Иккинчидан, станцияларга двигатель нуқсони билан кирган ҳамма машиналар карбюраторини, яъни газнинг заҳарлилик даражасини регулировка қилишни мажбурий тартибда бажариш йўлга қўйилса мақсадга мувофиқ бўлар эди. Бу хизмат бор-йўғи бир — бир ярим сўм атрофида баҳоланади ва унга бор-йўғи 2-3 минут вақт кетади. Ҳар бир ҳайдовчи машинасининг тўлиқ соз бўлишини, хусусан ортиқча бензин сарфламаслигини ҳоҳлайди. Шунинг учун ҳам заҳарлилик даражасининг регулировкасига тўланадиган ҳақ ҳайдовчига малол келмайди.

Бу тадбир эса жуда катта самара бериши турган гап. Чунки, атмосфера ҳавосининг тозаланиши шаҳар аҳолиси саломатлигини мустаҳкамлашнинг гаровидир. Ҳозирча республикамиздаги қатор шаҳарларда, хусусан Тошкентда автомобиллардан чиқаётган заҳарли газ саноат корхоналаридан чиқаётган заҳарли газга нисбатан кўпроқ миқдорни ташкил этяпти.

Яна таъкидлаймиз, бунда автомобилларга техника хизмати кўрсатиш станцияларида ишнинг ёмон ташкил этилганлиги салбий таъсир кўрсатмоқда. Шу нарса маълум бўлдики, станцияларда 2 — техника хизматидан (ТО-2, бунда албатта карбюратор регулировка қилиниши керак) сўнг текширилган машиналарнинг 70 процентида газнинг заҳарлилик даражаси нормадан анча юқори! Ўтган йили 1 ой ичида ўтказилган рейдда шу нуқсон учун 1055 транспорт воситасидан фойдаланиш таъқиқланди, 700 ҳайдовчига жарима солинди ва 800 ҳайдовчи огоҳлантирилди.

Ишланган газнинг заҳарлилик даражаси бўйича талон жорий этиш тўғрисида махсус кўрсатма бор. Бироқ, орадан бирнеча йил ўтган бўлишига қарамай, автотранспорт корхоналари раҳбарларининг 90 проценти бу кўрсатмани бажармаяптилар. Республика Автомобиль транспорти министрлигининг 2- ва 3-автокомбинатларида, «Главташкентстрой»нинг 3-автотранспорт корхонасида, Тошкент шаҳар соғлиқни сақлаш Бош бошқармасининг автотранспорт корхонасида бу борада аҳвол бошқаларга нисбатан ҳам ёмонроқ эканы аниқланди.

Тошкент шаҳрида автомобиллардан чиқаётган газнинг заҳарлилик даражаси кўпайишига транспорт ҳаракатининг жуда кўп марта тўхтаб юриши ҳам сабаб бўлмоқда: машина бир жойда тўхтаб, мотори ишлаб турганда заҳарли газ чиқиши 4,5 баравар, юриб келаётиб секинлашганда эса 9 баравар кўпаяди! Марказий кўчаларда эса гоҳо кетма-кет ҳар 50 — 100 метр масофада секинлаб тўхташ ва юришга тўғри келади. Бунга барҳам бериш учун эса транспорт айниқса тиғиз бўлган марказий кўчаларда светофорларни қатнов ҳаракатига мослаб регулировка қилишни йўлга қўйиш керак. Бирнеча йил илгари шу мақсадда «Яшил тўлқин» системаси жорий этилганди. Бироқ у кейин ўз-ўзидан йўқ бўлиб кетди. Бу система бўйича маълум бир ўртача тезликда юрган машина йўлнинг бошидан охиригача барча чорраҳаларда яшил чироққа рўпара келади...

Космосдан ерни кузатган космонавтлар катта шаҳарлар тепасида муаллақ турган яхлит қора булутларни кўришган. Булар аслида булут эмас, заҳарли газлар экан. Ҳар бир мутасадди раҳбар, ҳар бир граждан ўзининг ва ўзгаларнинг соғлиғи тўғрисида қайғуриб, шаҳар ҳавосининг мусаффо бўлишига ҳисса қўшиши керак.

Н. ГИРЯНСКИЙ,
Атмосфера ҳавосини муҳофаза қилиш бўйича Ўзбекистон ССР Давлат инспекциясининг катта инспектори.

Ҳ. МУСТАГИЗОВ,
Тошкент шаҳар ГАИ бошқармаси техника назорати бўлимининг ходими, милиция катта лейтенанти.

Ҳ. ОЛИМЖОНОВ,
«Тошкент ҳақиқати»нинг махсус мухбири.

АТМОСФЕРА ҲАВОСИНИ МУҲОФАЗА ҚИЛИШ БЎЙИЧА ЎЗБЕКИСТОН ССР ДАВЛАТ ИНСПЕКЦИЯСИ, ТОШКЕНТ ШАҲАР ГАИ БОШҚАРМАСИ ВА «ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» ГАЗЕТАСИНИНГ ҚЎШМА РЕЙДИ

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» КОНСУЛЬТАЦИЯ БЮРОСИДАН

САВОЛЛАРИНГИЗГА ЖАВОБ БЕРАМИЗ

Газетхонларнинг саволларига Ўзбекистон касаба союзлари республика Советининг штатсиз ходими, «Тошкент ҳақиқати» жамоатчи консультация бюросининг аъзоси, юрист А. ҲАСАНОВ жавоб беради.

◆

САВОЛ: менинг икки фарзандим бор. Уларга эримдан нафақа пули олар эдим. Бироқ, кейинги икки йил давомида у нафақа тўламаслик мақсадида яшириниб юрибди. Милиция органлари қидирув эълон қилишса ҳам натижа бўлмаяпти. Болаларимни таъминлашда анча қийналяпман. Айтингчи, давлатдан моддий ёрдам олишим мумкинми?

М. Саматова,
Тошкент шаҳри, Юнусобод массиви.

ЖАВОБ: алимент тўлашдан бош тортиб турар-жойларини яшираётган, шу муносабат билан ички ишлар бўлими томонидан қидирилаётган ота-оналарнинг болаларига моддий таъминот кўрсатиш мақсадида янги имтиёзлар белгиланди. Бу имтиёзлар шу йилнинг 1 январидан берила бошланди.

Бу имтиёзларга кўра бир бола учун 20 сўм, икки бола учун 30 сўм, 3 бола учун 40 сўм, 4 ва ундан кўп бола учун 50 сўмдан нафақа тўланади.

Сиз нафақа олиш учун ўзингиз яшаб турган район социал таъминоти бўлимига мурожаат қилишингиз мумкин.

●

САВОЛ: биз эр-хотин сифатида бирга яшамаётганимизга бир неча ой бўлди. Эрим молларнинг ҳаммаси меники, деб менга ҳеч нарса бермаяпти, ўзимга мерос тариқасида теккан гиламимни ҳам бермади. Мен тегишли молни олишим учун қаерга мурожаат қилишим керак?

Л. Содиқова,
Тошкент шаҳри.

ЖАВОБ: эр-хотиннинг никоҳ давомида орттирган мулклари уларнинг биргаликдаги умумий мулки ҳисобланади (ЎзССР никоҳ ва оила кодекси, 25-модда).

Агар сиз уй-рўзғор ишларини юритиш, болаларни парвариш қилиш билан банд бўлганингиз туфайли ёки бошқа узрли сабабларга кўра бирон ерда ишламаган ва маош олмаган бўлсангиз ҳам умумий мулкка нисбатан эрингиз билан баб-баравар ҳуқуққа эгасиз.

Агар биргаликдаги турмуш даврида олинган мулк эрингиз номида бўлса ҳам (масалан, машина), у ҳар иковингизга ҳам тегишли ҳисобланади.

Эр ва хотиннинг никоҳга қадар ўзларига тегишли мулки, шунингдек, никоҳ давомида ҳадя ёки мерос тариқасида олган мулклари ҳар бирининг ўз мулки ҳисобланади (29-модда).

Агар ўзаро келишиш йўли билан мол-мулк масаласи ҳал қилинмаган бўлса, у ҳолда сиз район халқ судига даъво аризаси билан мурожаат қилишингиз керак.

МИЛИЦИЯ майори Баротбек Садибеков командирлик қилаётган бўлинма коллективи Тошкент — Бекобод магистралида ҳаракат хавфсизлиги учун жавобгардир. Коллектив аъзолари зиммаларидаги масъулиятли вазифани бажаришда область Давлат автомобиль инспекцияси бўлинмалари ўртасида яхши кўрсаткичларга эришмоқдалар: трассада йўл-транспорт ҳодисалари ва қондабузарликлар тобора камаймоқда.

Суратда: (чапдан ўнгга) йўл-патруль хизмати инспектори Ҳаёт Маткаримов, бўлинма командирлари Ҳусан Алиёров, Баротбек Садибеков ва йўл-патруль хизмати инспектори Абдумажид Шариповлар постда.

А. Абалян фотоси.

ЖАМОАТЧИЛИК АРАЛАШГАЧ

ОИЛА ТИКЛАНДИ

ГАЗЕТАНИНГ 1984 йил 21 ноябрь сонида «Оила ва жамоатчилик» рубрикаси билан эълон қилинган «Ҳали ҳам кеч эмас» мақоласида оилани мустаҳкамлаш, баъзан оиладаги ўзаро нотўғри муносабат, қайнона-келинларнинг арзимас сабаблар туфайли орага совуқчилик тушираётганлиги, натижада эр-хотинларнинг ажралишига олиб келаётгани бир оила мисолида кўрсатилган эди. Мақола кенг жамоатчиликнинг мунозарасига сабаб бўлди. Редакция янги рўзғор қурган ёшлардан ҳам, ҳаётнинг аччиқ-чучугини тотган кексалардан ҳам, қайнона-келинлардан ҳам анчагина хатлар олди.

«Ҳали ҳам кеч эмас» мақоласида бир хонадонда янги келин туфайли рўй берган оилавий муносабатлар тўғрисида фикр юритилган эди. Гап шундаки, ўша оилада келиннинг ота-онаси оқибатини ўйламай, асоссиз даъво билан қизининг турмушини бузмоқчи бўлишган. Қизлари эса ота-онанинг раъйини қайтаролмай ажралиш учун халқ судига ариза берган.

Аммо Оржоникидзе район халқ суди бу масала юзасидан узил-кесил қарор чиқаришга шошилмади. Аксинча, ёш оиланинг бузилиши сабабларини синчковлик билан ўрганишга киришди. Бу ишга кенг жамоатчиликни ҳам жалб этди. Ниҳоят халқ суди оилани муросага келтириш ниятида ёшларга яна бир ўйлаб кўриш учун олти ой муҳлат берди. Берилган муддат ҳар икки томоннинг ўз хатоларини тушуниб олиши учун етарли бўлди. Яқинда редакция Оржоникидзе район халқ судидан хат олди. Бу хатда район халқ суди очиқ суд мажлиси ўтказиб, «Ҳали ҳам кеч эмас» мақоласида сўз юритилган оилани қайта тиклаганлиги, ҳозир икки ёшнинг аҳил ва тотув яшаётганликлари маълум қилинган.

Редакцияга келган хатларда ҳам халқ судлари ажралиш ҳақидаги аризаларни кўрган пайтда ана шундай муҳлат бериш туфайли кўпгина оилаларнинг бузилишдан сақлаб қолаётганликларини чуқур қониқиш билан баён этишган.

Ҳақиқатан ҳам янги қурилаётган оилаларнинг тақдирига бефарқ, юзаки қарашга ҳаққимиз йўқ. Чунки оила фақатгина икки томоннинг шахсий иши эмас, балки жамоатчиликка ҳам тегишлидир.

Ҳаммамизнинг мақсадимиз битта, ниятимиз холис: оилаларда ажралиш бўлмасин, улар мустаҳкамлансин, фарзандлар ота-она бағрида яйраб-яшнаб ўсишсин, ҳар бир хонадон тинч-тотув, аҳил ва иноқ яшасин!

Халқаро ҳаёт

ҲОЗИРГИ ЗАМОННИНГ БОШ ВАЗИФАСИ

БЕРЛИН. Тинчлик учун, ядро ҳалокати хавфига қарши кураш — ҳозирги замоннинг бош вазифасидир. Ядровий қуролланиш пойгасига чек қўйиш, шундай қуролланиш пойгасининг космик фазога ёйилишининг олдини олиш зарур, деди бу ерда бўлиб ўтган матбуот конференциясида Португалия Компартиясининг Бош секретари Алваро Куньял. У визит билан ГДРда меҳмон бўлиб турибди.

Женевада бўладиган янги Совет—Америка музокаралари шу мақсадга хизмат қилиши лозим, деди у. Бу музокаралар ижобий натижаларга олиб келади деб умид қиламиз, чунки бу нарса планетанинг келажаги учун ғоят катта аҳамиятга эгадир.

Португалия коммунистлари, деб уқтирди у, гитлерчилар фашизми устидан қозонилган Ғалабанинг 40 йиллигини муносиб равишда нишонлашга азму қарор беришган. Шу мақсадда махсус тадбирлар программаси ишлаб чиқилган. Португалиядаги баъзи кимсалар фашизмни тор-мор этишда Совет Иттифоқи ролининг аҳамиятини камситишга уринмоқдалар. Биз бундай уринишларни ва бошқа мафкуравий кўпорувчиликларни қатъиян фош этаверамиз. Ҳамма ҳақиқатни билиши ва тарих сабоқларини ёдда тутиши зарур. Ҳозирги халқаро вазият шароитида бу айниқса муҳимдир, деди ПКП Бош секретари.

◆ Португалиянинг демократик кучлари ўз ҳуқуқларини ҳимоя қилиш учун қатъий кураш олиб бормоқдалар. Улар ҳукуматнинг «қаттиқ иқтисод қилиш» сиёсатига қарши чиқмоқдалар. Бу сиёсат оммавий ишдан бўшатишга, турмуш даражасининг пасайишига, пул қадрсизланишининг кучайишига олиб келмоқда. Мамлакатдаги кўпгина шаҳарларда бўлиб ўтаётган намойиш ва митингларнинг қатнашчилари бу муаммоларни тезлик билан ҳал қилишни, иш шароитларининг яхшиланишини талаб этмоқдалар. Суратда: Лиссабонда бўлиб ўтган намойиш пайтида.

Г. Петров фотоси.
(ТАСС).

ҚАТЪИЙ ЗАРУРАТ

◆ СТОКГОЛЬМ. Швеция бош министри У. Пальме ядровий қуролланиш пойгасини тўхтатиш ва қуролсизланиш мақсадларига эришиш ниҳоятда зарур эканлигини уқтириб ўтди.

У Швеция социал-демократик ишчи партиясининг ёшлар иттифоқи бу ерда ўтказган конференцияда сўзга чиқиб, ядро қуролларини кўпайтириш инсоннинг бош ҳуқуқи—яшаш ҳуқуқига жуда катта хавф солаётганлигини таъкидлади. Ядро қуролини ишлатиш у қайси районга қарши қўлланилган бўлса ўша районларнинг хонавайрон этилишинигина билдириб қолмай, балки олимларнинг ҳисоблашларича, ер юзида ҳаётнинг тугатилишига ҳам олиб келган бўлур эди, деб уқтирди у.

Швеция ҳукуматининг раҳбари ядровий ва космик қуролларга доир музокаралар ўтказиш тўғрисида СССР билан АҚШ ўртасида эришилган аҳднома муҳим аҳамиятга эга эканлигини қайд этди.

У қурол-яроғларни чеклаш масалалари ядро қуролига эга бўлган мамлакатлар учунгина эмас, шу билан бирга бошқа мамлакатлар учун ҳам ғоят муҳим аҳамият касб этаётганлигини таъкидлади.

ЙИРИК КАПИТАЛ МАБЛАҒЛАРИНИ КЎЗЛАБ

◆ СААРБРЮККЕН. Эркин демократик партия (ЭДП)нинг навбатдаги съезди Ғарбий Германиянинг шу шаҳрида ўз ишини тамомлади. Бу партия Бонида ХДС ва ХСС консерватив партиялар билан бирга ҳукумат коалициясига кирган.

Делегатларнинг нутқларида бу партия 1982 йилда социал-демократлар билан алоқани узиб, консерваторлар томонига ўтгандан кейин унинг обрўси кескин тушиб кетганлиги хусусида жиддий ҳавотирлик билдирилди. ЭДПнинг бу қадами унинг раҳбарларини аввалги бир қанча программавий йўл-йўриқлардан воз кечишларига олиб келди. ХДС/ХСС блокининг сиёсатига итоатгўйлик билан эргашиб бориш партиянинг ҳукумат сиёсий йўлини ишлаб чиқишга ўтказадиган таъсирини заифлаштирди ва эркин демократларнинг ўзлари ўртасида жиддий ихтилофлар келтириб чиқарди.

Съезд ЭДП яқин йилларга мўлжалланган асосий программа ҳужжати — «либерал манифест»ни қабул қилди. Маҳаллий сиёсий кузатувчиларнинг қайд этишларича, ана шу ҳужжатда конституцион ҳуқуқлар ва эркинликларни ҳимоя қилиш тўғрисида ушбу буржуа-либерал партияси учун анъана бўлган талаблар билан бир қаторда йирик капитал манфаатлари йўлидаги ишлар учун қулай шароитларни яратишга асосий эътибор берилган.

ҚЎПОЛ ТАЗЙИҚ

◆ ВАШИНГТОН. Қўшма Штатлар Янги Зеландия лейбористлар ҳукуматининг Америка ҳарбий-денгиз кучларининг ядро қуроли ортилган кемалари шу мамлакат портларига киришини тақиқлаш тўғрисидаги қарорини қайта кўриб чиқишни талаб қилиб, унга қўпол тазйиқ ўтказиш кампаниясини давом эттирмоқда.

АҚШ давлат секретарининг ёрдамчиси Поль Вулфовиц Янги Зеландия ҳукумати шаънига яна дўқ-пўписалар қилди. У Гонолулудаги миллий мудофаа институтининг тингловчилари ҳузурида сўзлаган нутқида Янги Зеландия шундай қадами билан «ўзининг АНЗЮСдаги ролига путур етказмоқда», деб қатъий оҳангда айтди. Вулфовиц Янги Зеландияга ошкора дўқ-пўписа қилиб, гўё бу қадам Веллингтоннинг «яккаланиб қолишига» олиб келади ва оз бўлмаса «тинчликка таҳдид» солади, деб даъво қилди.

(ТАСС, 25 февраль).

ТЕЛЕТАЙП ЛЕНТАСИДАН

● ТОКИО. Бу ердаги «Хибия» боғида «Тинчлик учун, ҳарбий харажатлар қисқартирилиши, меҳнаткашларнинг ҳаёти ва фаровонлигини ҳимоя қилиш учун» деган шиор остида оммавий намойиш бўлиб ўтди. Бу намойиш касаба союзлар меҳнаткашларнинг ҳуқуқларини ҳимоя қилиш учун ҳар йили баҳорда ўтказадиган анъанавий намойишларининг бири бўлди. Мамлакатнинг турли томонларидан бу ерга келган Япония меҳнаткашлари вакиллари Накасонэ бошлиқ консерваторлар ҳукуматининг Японияни ядро урушига тортиш хавфини кучайтиришга олиб келаётган сиёсатини кескин қораладилар.

● ДОР-УС-САЛОМ. Танзания революцион партиясининг (ЧЧМ) омма билан алоқаларини бутун чоралар билан мустаҳкамлаш, унинг жамиятдаги раҳбарлик ролини амалга ошириш ҳар бир партия раҳбарининг энг муҳим вазифаларидир, деди ЧЧМ Бош секретари Р. Кавава. У ЧЧМ миллий ижроия комитетининг Додома шаҳрида ўтаётган семинарида нутқ сўзлади.

Партиянинг ғоявий ва ташкилотчилик бирлигини мустаҳкамлаш масаласи, деб таъкидлади Р. Кавава, учрашув кун тартибидан асосий ўрин олади. Шу мақсадда, деди у, раҳбарларнинг партия аъзолари ва партиясиз омма билан алоқаларини мунтазам равишда кенгайтириш зарур. Бош секретарь партия активларини ЧЧМнинг сиёсий йўлини изчиллик билан амалга оширишга, партия сафига янги аъзоларнинг қабул қилинишини таъминлашга чақирди.

Р. Кавава республика хўжалигига партиявий раҳбарлик самарадорлигини ошириш муҳимлигини таъкидлади. ЧЧМ, деди у, экономиканинг аграр секторини ривожлантиришда қишлоқ хўжалик кооперативларини ҳар томонлама мустаҳкамлаш йўлига қатъий амал қилмоқда.

(ТАСС).

◆ Исроил агрессияси ва гражданлар уруши Ливан халқига беҳисоб кулфатлар келтирди. Суратдаги бу муштипар она бедарак йўқолган тўрт ўглини қидиряпти. Улар қаерда? Исроил қамоқхоналаридами? Ватанпарварларнинг қардошлик қабристонидами? Ёки уларни ўғирлаб кетишганми?

«Она эса ҳамон кутяпти...». «Ал-Маукиф ал-Араби» журналида эълон қилинган мазкур сурат остида шу сўзларни ўқиш мумкин.

ТАСС фотохроникаси.

ТЕРРОРЧИЛАР СУД ҚИЛИНМОҚДА

ДЕҲЛИ. ТАСС мухбири А. Бохонько хабар беради: Ажмер (Ражастхан штати) шаҳрида етти нафар террорчи устидан суд бошланди. Улар ўтган йил августида Ҳиндистон граждан самолётини Покистоннинг Лоҳур шаҳрига, ундан сўнг Дубайга (Бирлашган Араб амирликлари) олиб қочгандилар. Жиноятчилар Покистон разведкаси ҳамда баъзи Ғарб мамлакатларининг махсус хизматлари билан алоқадор сепаратчи гуруҳлардан бирига мансубдирлар. Бу гуруҳлар Панжоб штатини Ҳиндистондан ажратиб олиб, унинг негизида аллақандай «Холистон давлати» тузишга уринмоқдалар. Ҳиндистон ҳукуматининг илтимосига биноан Дубай маъмурлари жиноятчиларни тутиб, Ҳиндистонга бердилар.

Тергов чоғида терговчилардан бири ўғирланган самолёт ёнилғи тўлғазиб олиш учун Лоҳурда тўхтаган пайтида Покистон маъмурлари уларга қурол-яроғ берганлигини тан олди. Исломободнинг бундай ҳатти-ҳаракатлари ҳаво қароқчиларига қарши кураш борасидаги халқаро конвенциялар ва битимларни қўпол суратда бузишдан иборат эканлиги бу ерда таъкидланмоқда.

1982 йилда Ҳиндистоннинг бошқа бир пассажир ҳаво кемасини Покистонга ҳайдаб кетган қароқчилар ҳанузгача жазосиз қолаётганлигини ҳиндистондагилар террорчиликни тўғридан-тўғри рағбатлантириш деб баҳолаяптилар. Бу қароқчилар ҳанузгача шу мамлакатда турибдилар. «Хиндустан таймс» газетаси жиноятчилар ўзларини батамом хавфсиз, деб ҳис этаётганликларини ёзади. Исломобод, шунингдек АҚШ ва Англия расмий маъмурлари Ҳиндистон территориясини бўлиб юборишга уринаётган сепаратчиларга ҳар қандай ёрдам ва мадад бермоқдалар, деб ёзади газета.

1945-1985

РАССОМ, ЖАНГЧИ, ПЕДАГОГ

«Бир қўлда қурол, бир қўлда қалам билан...» Бу ибора Улуғ Ватан уруши фронтларида душманга қарши жанг қилган ҳарбий журналистлар ҳақида айтилган. Уруш йилларида ҳаракатдаги армияларда ёзувчи, журналистлар билан бирга рассомлар ҳам ёвуз душманга қарши ўз қурол ва мўйқаламлари билан жанг қилганлар. Ана шундай жангчи рассомлардан бири ҳамшаҳримиз Владимир Митрофанович Петровдир. У жанггоҳларда бўш қолган вақтларида ўзи иштирок этган жанг таассуротларини ва намуна кўрсатган баҳодир жангчиларимиз суратларини чизди.

Урушни ғалаба билан тугатиб, уйга қайтган рассом фронт блокнотини қайта варақлаб, оний чизилган суратларни катта полотноларга кўчиришга, халқимиз жасоратининг ёрқин лавҳаларини яратишга ҳаракат қилди. Унинг «Фронт лавҳалари» альбомини ҳар бир киши зўр қизиқиш билан кузатади. Чунки унда жанггоҳлардаги шиддатли воқеалар, жиддий ҳаёт лавҳалари қандай бўлса, худди шундай ифодасини топган.

Владимир Петров 6-армия билан бирга оғир жанг йўлларини босиб ўтди. Сталинград, Курск, Ғарбий Двина томонларда олдинги марраларда бўлди.

Унинг альбомида портретлар кўп. Бу портретлар орасида «Чкалов номли партизанлар отрядининг командири П. Морозов», «Тўп расчётининг командири сержант В. Макаричев», «Ҳамшира Шура», «Совет Иттифоқи Қаҳрамони гвардиячи капитан И. Украдишенко» ва бошқа бир қанча қаҳрамон сиймолар бор.

В. Петров эсдаликларда чизилган қаҳрамоннинг қаерда жанг қилганлиги, қандай жасорат кўрсатганлигини ҳам қаламга олган. Жангчиларнинг орзу-уйлар, ташвишлари, бурч йўлида фидойиликлари рассомнинг кундалик кузатиш ва ижодий ишига айланган. Қисм жангчилари эса рассом ишига катта ҳурмат билан қараганлар. Улар ўзларида бўлган рангли қалам ёки оқ қоғоз, блокнот, рассом учун керакли бўлган бор нарсани унга тақдим этганлар. Бу ҳамжиҳатлик рассомга ижодий имкониятлар яратган.

Рассом сўнгги йилларда ҳарбий мавзуга катта эътибор берди. У «1941 йил», «Босқинчилар», «Сталинград жангининг тугаши», «9 май», «Зирҳ ва лолалар», «Матросов жасоратини такрорлаган қирғиз йигити Чўлпонбой Тулибердиев», «Совет Иттифоқи Қаҳрамони Ўрозбой Жуманиёзов» сингари бир қанча йирик полотнолар яратди.

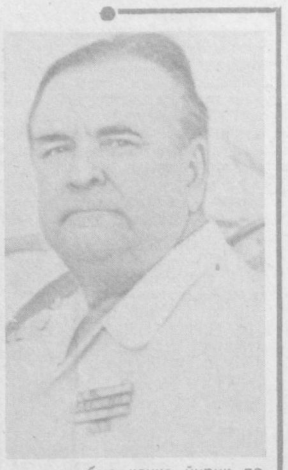

Рассом Владимир Петров Улуғ Ғалабанинг 40 йиллигини янги ижодий ишлар билан кутиб олмоқда. У П. Беньков номидаги республика бадиий билим юртида қарийб ўттиз йилдан буён мураббий бўлиб, ёш рассомларни тарбиялаб келмоқда. Унинг суратлари виставкаларда, музейларда намойиш этилмоқда. Жангчи рассом ҳамон олдинги ижодий сафда.

Т. ОДИЛБЕКОВ,
санъатшунос.

Суратда: В. М. Петровнинг «Уруш ветеранлари учрашуви» расмидан репродукция.
Автор фотоси.

ТОШКЕНТ ЯНГИЛИКЛАРИ

Чилонзор метростанцияси яқинида «Техслужбитпром» бирлашмасининг янги комплекс қабул пункти иш бошлади. Унда қўли гул усталар соат, уй-рўзғор асбобларини ремонт қилиб беряптилар.

Қабул пунктида маиший хизматнинг янги турлари ҳам мавжуд. Бу ерда синган заргарлик буюмларини ремонт қилиш, буюртма асосида эса янгиларини тайёрлатиш ҳам мумкин.

Сайловчилар наказларига биноан худди шундай қабул пункти Акмал Икромов районидаги бадиий буюмлар фабрикаси яқинида ҳам очилади.

●

Шаҳримизнинг 8- ва 2-автобус парклари янги маркадаги «Икарус-280» автобуслари билан бойиди. Уларда йўловчилар учун бир мунча қулайликлар яратилган. Ўриндиқлар сони аввалгиларига нисбатан анча кўпайтирилган.

Яқинда венгриялик транспортсозлар 8-автобус паркида «Икарус»ларни ремонт қилишга мўлжалланган махсус цехни жиҳозлаб бердилар. Бу ерда автобусларнинг кўплаб эҳтиёт қисмлари сақланадиган омборхона ҳам фойдаланишга топширилди.

●

Тошкент шаҳар саёҳатлар ва экскурсиялар бюроси Россияда 1905—1907 йиллар революцияси тарихи билан боғланган янги маршрутдаги саёҳатга таклиф қилади.

Экскурсантлар Туркистонда революцион ҳаракатларнинг бошланиши, ишчилар синфининг қўзғолонлари тарихи билан танишадилар. Улар Х. Сулаймонова кўчасида жойлашган Навоий номли Давлат кутубхонасида бўладилар. Бу бинода шаҳар думаси жойлашган эди.

Ш. ШАРИПОВА.

Меҳнатининг меваси

Қолпино шаҳрини озод қилиш учун бўлган шиддатли жанглар унинг хотирасидан асло чиқмайди. Жанговар топшириққа биноан Акбар Омилов хизмат қилаётган взвод душман танкларига кучли зарба бериши ва бу билан жангчиларимизнинг ҳужумига йўл очиши керак эди. Жанг даҳшатли тус олди. Душманга нисбатан қаҳр-ғазабга тўлган жангчиларимиз фашист танклари ва пиёда аскарларига қақшатқич зарба бера бошладилар. Гитлерчиларнинг етти танки мажақланиб ташланди. Немислар чекинишга мажбур бўлишди. Аскарларимиз душман режасини барбод қилдилар.

Жанговар операцияни бажариш пайтида Акбар Омилов душманнинг ўқидан оғир жароҳатланди. Шу жангда кўрсатган хизматлари туфайли «Жасурлиги учун» медали билан тақдирланганини у госпиталда эшитди. Лекин бегуноҳ тўкилган қон, вайроналар учун қасос олиш нияти уни яна сафга қайтарди.

1945 йилнинг 6 майи Акбар Омилов ёдида бир умрга муҳрланиб қолди. Шу куни у ҳам Берлин учун жангларда қатнашди. Кўрсатган мардлиги учун Олий Бош Қўмондонликнинг раҳматномасини олишга сазовор бўлди.

Фашизмга қарши уруш ғалаба билан якунлангач Акбар Омилов жонажон шаҳрига қайтди ва севимли касби — педагогликни давом эттира бошлади. Дастлаб 15-ўрта мактабда ўқитувчи, кейинчалик илмий бўлим мудири бўлиб ишлади. Сўнг у Низомий номидаги Тошкент Давлат педагогика институтида бўлажак географларга сабоқ бера бошлади. Изланувчанлиги, меҳнатсеварлиги туфайли жонкуяр мураббийнинг кўксида янги мукофотлар — «Ўзбекистон ССР халқ маорифи аълочиси» нишони ва «Меҳнатда ўрнак кўрсатганлиги учун» медали порлай бошлади.

Ўз ҳаётини эзгу ишлар учун, ёш авлод тарбияси учун бағишлаган Акбар ака Омилов 1975 йилда қарилик пенсиясига чиқди. Аммо у бекор туролмади. Ҳали бардам, соғлом экан, севимли касбида йиллар давомида орттирилган бой педагогик ва ҳаётий тажрибаларни ишга солиб, яна ёшларга илм беришни муқаддас бурч деб билди. Шу боис қадрдон институтида ҳамон ёшларни фан асослари билан қуроллантириб келмоқда. Унга: «Мураббий бахти нимада?» деб савол берсалар, у: «Юзларнинг, мингларнинг қалбида яшашда, уларда ўз меҳнатининг мевасини кўришда», — деб жавоб беради.

Устоз нуфузи унда таълим олган шогирдлар камолотида ҳам кўзга ташланади. Акбар ака етиштирган юзлаб шогирдлар орасида география фанининг равнақи йўлида меҳнат қилаётганлар ҳам, раҳбарлик лавозимида фаолият кўрсатаётганлар ҳам оз эмас. Тошкент шаҳар халқ маорифи бош бошқармаси мудири ўринбосари Ш. Шомансуров, Тошкент халқ хўжалиги институти Хива филиалининг проректори Р. Қурбонниёзов, Тошкент шаҳар ўқитувчилар малакасини ошириш ва қайта тайёрлаш институти география кабинетининг мудири М. Раҳимова, Ўзбекистон ССР Фанлар академияси география бўлимининг катта илмий ходими, география фанлари кандидати К. Қурбонов, Тошкент область педагогика институти доценти Х. Убайдуллаев каби ўнлаб мутахассислар шулар жумласидандир.

Акбар ака хонадони эшиги доимо меҳмонларга очиқ. Бу ерга қуролдош дўстлари, ҳамкасблари, шогирдлари ташриф буюриб туришади. Биз ҳам яқинда устоз ҳузурида бўлдик. Гап айланиб суронли уруш йиллари воқеаларига кўчди. Акбар ака оловли йилларда вайрон бўлган шаҳар ва қишлоқларимиз, кишилар бошига тушган кулфат тўғрисида, бевақт ҳалок бўлган жангчи-сафдошлари ҳақида ҳаяжон билан гапираркан, кўзларида ёш милтиллайди. Шунда фашист газандаларига, инсоният кушандаларига нафратимиз қайнаб тошади, авлодларимиз бахти, таянчи, тинчликнинг пўлат қўрғони — Советлар юртига, бахтли замонамиз ижодкорларига меҳр-муҳаббатимиз янада жўшади.

Кекса коммунист Акбар Омилов нафақат бундай давра суҳбатларида, Буюк Ғалабанинг шонли 40 йиллиги арафасида шаҳримизда ўтказилаётган катта-катта йиғинларда, учрашувларда ҳам ўша алангали йиллар хотирасидан сўзлаб бермоқда.

Дарвоқе, шу кунларда почтальон Акбар Омилов уйига кунига бир неча бор ташриф буюради. У юбилярни муборак 70 ёши ҳамда педагогик фаолиятининг 50 йиллиги билан қутлаб, унга боқий умр, ижодий баркамоллик тилаб битилган телеграмма ва хатларни келтирмоқда. Бу эса ўз навбатида захматкаш мураббийни янги меҳнат зафарларига илҳомлантирмоқда.

Д. МУСАЕВА.

МАКТАБ ИСЛОҲОТИ

ЎҚУВЧИЛАР ЗАВОДДА

Тошкент шаҳар Киров районидаги бешта мактаб саккизинчи синфларининг 150 дан зиёд ўқувчиси энди меҳнат дарсларини асбобсозлик заводи цехларида ўтказади. Ҳар бир группага тажрибали мастерлар бириктирилган. Улар ўқувчиларни корхонанинг замонавий асбоб-ускуналари билан таништирибгина қолмай, ишчи касблари асосларини ҳам ўргатадилар. Болалар кейинчалик асосий ишлаб чиқариш учун турли деталларни мустақил ясай оладиган бўлишади. Бунинг учун заводда махсус ўқув цехи ташкил этилмоқда.

(ЎзТАГ).

*

Тошкентдаги «Малика» трикотаж ишлаб чиқариш бирлашмасида кийим-кечакларнинг янги моделларини ўзлаштиришга катта эътибор берилмоқда. Ҳозирги вақтда корхонада 200 дан ортиқ турдаги кийимлар ишлаб чиқарилмоқда. Суратда: янги моделлар кўриги.

Р. Нуриддинов фотоси.

(ЎзТАГ).

*

РЕСПУБЛИКАМИЗ БЎЙЛАБ

САҲНАДА — ОИЛАВИЙ ҲАВАСКОРЛАР

◆ **НАМАНГАН** областида қирқдан кўп оилавий ҳаваскорлар ансамбллари Улуғ Ғалабанинг 40 йиллигига бағишланган якунловчи кўрикда қатнашиш ҳуқуқи учун мусобақалашдилар.

Уйчи районидаги Ленин номли колхоздан Муллабоевлар ансамбли энг яхши деб топилди. Ансамблда қатнашувчи йигирма кишининг ҳар бири қўшиқ айтади, рақсга тушади, турли музика асбобларини чалади.

Бундан неча ўн йиллар аввал деҳқон ва созанда Муллабой Ҳамидов қишлоқдаги ҳар бир оилавий тантананинг энг азиз меҳмони бўлган эди. Тўнғич ўғли Абдуғани ҳам ота йўлидан борди.

Абдуғанининг ўғиллари ҳам отадан меҳнат ва санъат эстафетасини қабул қилишди. Ўқитувчи Аҳмаджон, умумий овқатланиш корхонаси ходими Алижон, тўқувчи Низомжон ҳам саҳнага чиқа бошладилар. Ўқувчилар Маъмура ва Эътибор Муллабоевалар ижро этадиган озарбайжон ва афғон қўшиқлари ҳамиша тингловчиларга манзур бўлмоқда.

ПЕДАГОГЛАРГА ЁРДАМ

◆ **АНДИЖОН** ўқитувчилар малакасини ошириш институти ҳузурида илғор тажриба кабинети тузилди. Кабинетда буклетлар, плакатларнинг намуналари, областнинг энг яхши ўқитувчилари тажрибаси тўғрисида ҳикоя қилувчи методик қўлланмалар тўпланган. Дарсларда таълимнинг турли техник воситаларидан фойдаланиш бўйича тасвиялар материаллар орасида алоҳида ўрин эгаллайди.

ФЕСТИВАЛЬ ЭМБЛЕМАСИ БИЛАН

◆ **ҚЎҚОН** тикувчилик фабрикаси ёшлар ва студентларнинг XII Жаҳон фестивали эмблемаси туширилган буюмлар ишлаб чиқариш ҳуқуқини олди. Бу ерда янги турдаги кўйлаклар намунаси яратилиб, ишлаб чиқаришга тайёрланди. Шу маҳсулотларнинг катта туркуми фестиваль ўтадиган Москвага жўнатилади.

БОЛАЛАР ФИЛАРМОНИЯСИ ТАКЛИФ ЭТАДИ

◆ **НАВОИЙ** шаҳридаги ёш музика ҳаваскорлари Испанияда ўтказилган пианиночилар халқаро конкурсининг лауреати, Тошкент консерваториясининг ўқитувчиси Нигора Аҳмедова билан учрашдилар. Н. Аҳмедова навоийлик мактаб ўқувчилари учун тайёрлаган концерт программасига конкурсда ижро этган асарларини ҳам киритди.

Пианиночи билан учрашувга ўқувчиларни «Мактаб ўқувчиси филармонияси» таклиф этди. Филармония М. Глинка номидаги шаҳар музика мактаби ҳузурида иш олиб бормоқда. Бу ерда машҳур композиторлар ижодига бағишланган кечалар, музика тўғрисида суҳбатлар, концертлар ўтказиб туриладилар.

ЗАВОДНИНГ ЯНГИ ЦЕХИ

◆ **БУХОРО** қоракўлчилик заводининг қўй терисидан пўстин тикиладиган янги цехи савдо тармоқларига маҳсулотнинг дастлабки туркумини жўнатди. Булар — нимчалар, хотин-қизларга, эркакларга ва болаларга аталган пўстинлардир. Йил охиригача бир миллион сўмлик ана шундай маҳсулот тайёрланади. Цех амалда чиқитсиз ишлайди — қоракўл териларнинг ҳатто майда бўлаги ҳам қулоқчин ва ёқалар тайёрлашга ишлатилади.

(ЎзТАГ).

Редактор
Н. НАСИМОВ.

ФОТОСУРАТЛАР ҲИКОЯ ҚИЛАДИ

Республика фотоҳаваскорларининг асарларида Ўзбекистоннинг бугунги куни акс эттирилган. 80 дан зиёд автор Тошкентда очилган виставкага бадиий суратларни тақдим этди. Авторлар орасида совет кишиси — меҳнаткаш, бунёдкор, тинчлик учун курашчи образини фотосуратларда яратган кўпгина ёш усталар бор.

Виставка меҳнаткашларнинг ҳаваскорлик ижодиёти Бутуниттифоқ кўриги программасига мувофиқ ўтказилмоқда. Бу кўрик Улуғ Ғалабанинг 40 йиллигига бағишланган.

(ЎзТАГ).

Реклама ва эълонлар

ЛЕНИН ОРДЕНЛИ ҲАМЗА НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА

КИЧИК САҲНАДА

27, 28 февраль соат 20.00 да

ЯНГИ СПЕКТАКЛЬ

Учқун Назаров.

„ОЙНА“

икки пардали драма.

Постановкачи режиссёр — Ҳамза номидаги Ўзбекистон ССР Давлат мукофотининг лауреати **У. НАЗАРОВ**, Постановкачи-рассом — У. САИДАЛИЕВ.

СПЕКТАКЛДА ҚАТНАШАДИЛАР:
Ўзбекистон ССР халқ артистлари, СССР Давлат мукофотининг лауреатлари: Т. АЗИЗОВ, Ё. АҲМЕДОВ; Ўзбекистон ССР халқ артисти М. ОРИПОВ; Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист О. ЮНУСОВ; Ўзбекистон Ленин комсомоли мукофотининг лауреатлари; С. УМАРОВ, Т. МЎМИНОВ; артистлар: Ё. САЪДИЕВ, Ҳ. НУРМАТОВ.
КОЛЛЕКТИВ БЎЛИБ КЕЛИШ УЧУН ЗАЯВКАЛАР ҚАБУЛ ҚИЛИНМОҚДА.

«ЎЗБЕККОНЦЕРТ»

В. И. ЛЕНИН НОМИДАГИ СССР ХАЛҚЛАРИ ДЎСТЛИГИ САРОЙИДА

8, 9, 10 МАРТ СОАТ 20.00 ДА

Ўзбекистон ССР ва Қорақалпоғистон АССР халқ артисти, Ҳамза номидаги Ўзбекистон ССР Давлат мукофотининг лауреати

Отажон ХУДОЙШУКУРОВ ИШТИРОКИДА

«АМУ ТЎЛҚИНЛАРИ» АНСАМБЛИНИНГ

КОНЦЕРТИ

БИЛЕТЛАР Я. М. СВЕРДЛОВ НОМЛИ КОНЦЕРТ ЗАЛИ КАССАСИДА СОАТ 14.00 ДАН СОТИЛАДИ.

С. И. КАДИШЕВ НОМЛИ 33-АВИАЦИЯ ЎРТА-ҲУНАР ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ
1985—1986 ўқув йили учун ҚУЙИДАГИ ИХТИСОСЛАР БЎЙИЧА

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Учиш аппаратларини йиғувчи слесарь, саноат ускуналари ремонти бўйича слесарь, механика-йиғув ишлари слесари, учиш аппаратлари ускуналари бўйича электр-монтажчи, токарь-чархчи, токарь-револьверчи, токарь-универсал, фрезерчи, сонли программа билан бошқариладиган фрезер станокларининг оператори, слесарь-сантехник-газ пайвандчи, темирчи-штамповкачи, штамповкачи.

Билим юртига 8—10 синф ҳажмида маълумотли тошкентлик йигит-қизлар қабул қилинади.

10-синф ҳажмида маълумот билан ўқишга кирганлар учун ўқиш муддати 8 ой, ўқишни тугатганларга эгаллаган касби бўйича диплом берилади. Ўқувчиларга ҳар ойда 65 сўмдан стипендия тўланади.

8-синф ҳажмида маълумот билан ўқишга кирганлар 3 йил ўқийдилар, уларга билим юртини тугатгандан сўнг эгаллаган касби бўйича малака ва ўрта маълумот тўғрисида диплом берилади.

Ўқиш даврида ҳар куни 3 маҳал иссиқ овқат, ишлаб чиқариш практикаси даврида ишлаб топган меҳнат ҳақларининг 50 проценти берилади.

Ўқиш даври умумий иш стажига қўшиб ҳисобланади.

Машғулотлар ўзбек ва рус тилларида олиб бориладилар.

Билим юртини тугатганлар В. П. Чкалов номидаги Тошкент авиация ишлаб чиқариш бирлашмасига ишга юбориладилар.

Билим юртини аъло баҳолар билан тугатганлар олий ўқув юртларига имтиёзли равишда қабул қилиниш ҳуқуқига эга бўладилар.

Билим юрти спорт базасида спорт секциялари доимо ишлаб туради. Шунингдек, ҳар хил тўгараклар, вокаль-чолғу ансамбли, халқ чолғу асбоблари ансамбли, духовой оркестр мавжуд.

Кирувчилар қуйидаги ҳужжатларни топширадилар: директор номига ёзилган ариза, маълумоти тўғрисидаги ҳужжат, туғилганлиги тўғрисидаги гувоҳнома (ёки паспорт), 286 формадаги медицина справкаси, ота-онасининг иш жойидан справка, турар жойидан справка, 3x4 см, 4x5 см. ҳажмдаги 8 дона фотосурат.

МАШҒУЛОТЛАР 1 СЕНТЯБРДА БОШЛАНАДИ.

Мурожаат учун адрес, Тошкент шаҳри, генерал Петров кўчаси, 331-уй (30, 8, 171-автобусларнинг «Валихонов кўчаси» бекати.

Тошкент область «Узглавзаготживпром» тресяти коллективи Ўрта Чирчиқ район бўрдоқичилик пунктининг директори

Сотибой Шапенович ШАПЕНОВнинг

вафот этганлигини чуқур қайғу билан билдириб, марҳумнинг оила аъзоларига таъзия изҳор қилади.

Тошкент область матлубот жамиятлари союзи правлениеси Бекобод район матлубот жамиятлари союзи правлениесининг раиси Т. Ҳ. Янгибоевга отаси

Ҳусан ЯНГИБОЕВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

БУГУН

● МТ I

9.00 «Время».
9.40 «Горнчилар, қаердасиз!»
10.10 М. Шолохов. «Улар Ватан учун жанг қилдилар». Спектакль.
12.40 Янгиликлар.
* * *
15.00 Янгиликлар.
15.20 «Қишлоқ уфқлари». Ҳужжатли фильмлар. «Мактаб балидан сўнг», «Чорва», «Меники — бизники», «Сигир сутга кирди».
16.20 Я. Гашек. Ҳаёти ва ижоди саҳифалари.
17.00 «Мухбирларимиз ҳикоя қиладилар».
17.30 Т. Шевченко номли УССР Давлат опера ва балет театри ёш солистларининг концерти.
18.00 Дўстона армиялар X қишки спартакиадасида. Чанғи спорти. 15 км.
18.45 «Фан ва турмуш».
19.15 «Дунё воқеалари».
19.40 «Ҳозирги давр ва ишчилар ҳаракати».
20.10 М. Равель. Фортепьяно ва оркестр ижроси учун концерт.
20.35 Буюк Ғалабанинг 40 йиллигига. «Солдат мемуарлари». 4-фильм — «Агар сапёрлар бўлмаганида...» Телефильм.
21.30 «Время».
22.00 Хоккей бўйича СССР чемпионати. МАСК — «Динамо» (Москва). Танаффус пайтида — «Дунё воқеалари».

● МТ II

9.00 Эрталабки гимнастика.
9.15—9.35 «Болалар ихтиёрига берилган шаҳар». Телефильм.
12.05—12.40 «Шахмат мактаби».
13.35—14.20 А. И. Куприн. Ҳаёти ва ижоди саҳифалари.
15.35 «Режиссёрлик санъати». 2-кўрсатув.
16.20 Янгиликлар.
* * *
18.30 Янгиликлар.
18.45 Қиличбозлик бўйича «Таллин шамшири» халқаро мусобақалари. Таллиндан олиб кўрсатилади.
19.15 Волейбол бўйича СССР чемпионати. Хотин-қизлар. «Медин» (Одесса) —«Уралочка» (Свердловск). МАСК — АДК.
19.50 «...16 ёшгача ва ундан катталар».
20.30 «Тунингиз хайрли бўлсин, кичкинтойлар».
20.45 «Халқаро панорама».
21.20 Е. Светланов. Кларнет ва фортепьяно ижроси учун прелюдия ва скерцо.
21.30 «Время».
22.00 «Кечки сеанс». Телевизион бадиий фильм.

● ЎзТВ I

10.00 «Ахборот».
10.20 «Инсон ва табиат». Кинопрограмма.
11.30 Ўқув программаси.
12.00 «Қишлоқ Совети раиси». Телефильм.
12.30 Ўқув программаси.
13.00 Янгиликлар.
* * *
18.00 Янгиликлар.
18.15 Мультфильм.
18.30 «Ёш сеҳргарлар». Самарқанд шаҳар болалар цирк коллективининг чиқиши.
19.00 «Миллионлар ленинча университети». «Меҳнат унумдорлигини тубдан ошириш — иқтисодий соҳадаги энг муҳим вазифа».
19.30 «Ахборот» (рус.).
19.45 Буюк Ғалабанинг 40 йиллигига. «Бир асар тарихи». К. Яшин. «Генерал Раҳимов».
20.30 «Ахборот».
20.50 Ўзбекистон телевидениеси ва радиоси Уйғур ансамблининг концерти.
21.30 Москва. «Время».
22.00 «Баҳс». Ёшлар учун ахлоқий-этик мавзуларда кўрсатув.
23.00 Волейбол бўйича эркаклар командалари ўртасида СССР чемпионати. Олий лига. «Кураппаратура» (Вильнюс)—«Динамо» (Тошкент). «Меҳнат резервлари» спорт комплексидан ёзиб олинган репортаж.
23.30 Янгиликлар.

● ЎзТВ II

9.00—16.25 МТ II
18.05 Кўрсатувлар программаси.
18.10 «Ўз истеъдодингни топ». Телефильм.
19.00 Ўқитувчи экрани (рус.).
19.30 «Қишлоқ ҳаёти» (рус.).
19.50 «Денов ажойиботлари». Телефильм («Ўзбектелефильм»).
20.00 Тошкент янгиликлари.
20.20 «Замонавий бал рақси». Музикали фильм.
21.00 Ўқув программаси.
21.30 МТ II

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ
/ "Ташкентская правда" /
ОРГАН ТАШКЕНТСКОГО ОБКОМА КОММУНИСТИЧЕСКОЙ ПАРТИИ УЗБЕКИСТАНА И ОБЛАСТНОГО СОВЕТА НАРОДНЫХ ДЕПУТАТОВ

БИЗНИНГ АДРЕС: 700047, ТОШКЕНТ ЛЕНИНГРАД КЎЧАСИ, 32

Редактор қабулхонаси—325351; редактор ўринбосарлари—335885; 325747, 337916, 325748; масъул секретарь—334808, 325353; секретариат—325750. БЎЛИМЛАР: партия турмуши—325778; саноат, капитал қурилиш ва транспорт—325749; қишлоқ хўжалиги—325647; пропаганда—325556; совет қурилиши—325645; фан, маданият ва олий ўқув юртлари—325553; адабиёт ва санъат—325767; ахборот, спорт ва ҳарбий ватанпарварлик—325733; хатлар ва оммавий ишлар—334048, 325354; фельетонлар—325556; фотомухбир—325894.

Р. 09108. А. 1651. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри. ИНДЕКС: 64684. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12